

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний біотехнологічний університет
Освітня програма	52464 Економіка
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	051 Економіка

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний біотехнологічний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	52464
Назва ОП	Економіка
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Шушпанов Дмитро Георгійович, Колещук Орест Ярославович, Лойко Єлизавета Миколаївна, Кобець Віталій Миколайович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	21.04.2025 р. – 23.04.2025 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://biotechuniv.edu.ua/pro-universitet/publicna-informatsiya/litsenzuvannya-ta-akreditatsiya/
Програма візиту експертної групи	https://biotechuniv.edu.ua/novini/akredytatsijna-ekspertyza-osvitno-profesijnyh-program-ekonomika-ta-ekonomika-pidpryyemstva/

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

ОП Економіка відповідає вимогам критеріїв оцінювання якості з рівнем В за критеріями 1-4, 6-9 і рівню Е за критерієм 5. ОП дозволяє досягти ПРН, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю бакалаврського рівня. Встановлена неузгодженість за компетентностями і ПРН для ОК Прикладне моделювання за циклами підготовки. Придатність до працевлаштування в ОП потребує перегляду з урахуванням специфіки ОП. Обсяг ОП та ОК відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження; зміст ОП має послідовну структуру і відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності. Правила прийому містять детальну інформацію, чітко визначені, публічно доступні і є недискримінаційними. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та ПРН, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Неповно висвітлена процедура повторного вивчення освітніх компонентів. У ДБТУ визначена інституційна політика і процедури дотримання АДЧ із заниженими вимогами до якості кваліфікаційних робіт. НПП мають високу кваліфікацію і спроможні забезпечити ОК у межах ОП з урахуванням вимог, визначених законодавством. На кафедрі глобальної економіки немає прецедентів проходження за конкурсом на посаду після введення нормативного положення про конкурсний відбір. ДБТУ забезпечує багаторівневу освітню, організаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів; створено умови для реалізації права на освіту осіб з особливими потребами; унормовано антикорупційну політику, процедури запобігання дискримінації та реагування на конфліктні ситуації. У ДБТУ впроваджена функціональна система внутрішнього забезпечення якості, що забезпечує ефективну імплементацію, моніторинг та періодичний перегляд ОП. При цьому система моніторингу якості освітньої діяльності децентралізована на рівень кафедри за напрямом АДЧ, що не завжди дозволяє вчасно відреагувати на зміни в якості освітньої діяльності. Позитивні практики освітньої програми Економіка: 1. Постійна робота зі стейкхолдерами (академічна спільнота, здобувачі, роботодавці, ЗВО-партнери), що забезпечує гнучке врахування вимог ринку праці. 2. Комплексний підхід до проведення практик упродовж усього періоду навчання з послідовним нарощуванням вимог до здобувачів. 3. Підготовка кваліфікаційних робіт на замовлення підприємств з використанням реальних матеріалів, що інтегрує теоретичні знання з практичною діяльністю. 4. Детально розроблена система оцінювання з чітким розподілом балів між поточним і підсумковим контролем та за темами дисциплін. 5. Налагоджена співпраця з підприємствами, що забезпечує стажування, практичне навчання та залучення роботодавців до освітнього процесу. 6. Ефективний інститут кураторства, що забезпечує повну освітню підтримку здобувачів від вступу до завершення навчання. 7. Багатоаспектний моніторинг освітньої програми з чітким розподілом відповідальності. 8. Диверсифіковані канали комунікації зі стейкхолдерами щодо вдосконалення ОП.

Недоліки

Ключові недоліки ОП Економіка ДБТУ: 1. Надмірність переліку професій для працевлаштування: Придатність до працевлаштування ОП включає професії, що потребує перегляду з метою залишення лише тих посад, які найбільше відповідають специфіці даної ОП. 2. Відсутність диференціації оцінювання практик: Відсутні чіткі критерії для завдань навчальної і виробничої практик, що зумовлює їх рівнозначність при підготовці щоденника практики і звітів та відсутність акцентів на головні завдання практики. 3. Обмеження вільного вибору дисциплін: При наявності загальноуніверситетського пулу з 300 вибіркових дисциплін, здобувачі здійснюють свій перший вибір лише із 20 дисциплін, попередньо відібраних деканом і гарантом ОП. Це суттєво обмежує потенціал використання вибіркового компонентів для формування індивідуальної освітньої траєкторії. 4. Методологічні недоліки моніторингу: Залучення здобувачів різних рівнів освіти в одне опитування спотворює результати, а низька репрезентативність опитувань ускладнює оцінку ефективності методів навчання. 5. Застарілий зміст освітніх компонентів: Зміст кількох освітніх компонентів містить застарілі методи та підходи, які не враховують сучасні глобальні тренди, такі як цифровізація, сталий розвиток і глобалізація економіки. 6. Відсутність процедури повторного вивчення: Відсутня регламентація процедури повторного вивчення ОК здобувачами. 7. Відсутність конкурсного відбору: Процедура конкурсного відбору викладачів не проводилася з 2021 по грудень 2024 роки, що не відповідає вимогам законодавства, обмежує прозорість і рівність у процесі відбору викладачів та може негативно впливати на якість освітнього процесу. 8. Відсутність матеріального заохочення: Відсутність матеріального заохочення для НПП, які беруть активну участь у реалізації ОП, що може знижувати мотивацію до впровадження інновацій та вдосконалення освітнього процесу. 9. Обмежений доступ до репозитарію: Обмежений доступ до репозитарію кваліфікаційних робіт здобувачів на офіційному сайті ДБТУ, що ускладнює використання попередніх досліджень та перешкоджає прозорості освітнього процесу. 10. Децентралізація вимог академічної доброчесності: Децентралізація вимог щодо дотримання академічної доброчесності на рівень кафедри, відсутність централізованої процедури експертної перевірки кваліфікаційних робіт на академічну доброчесність призводить до зниження вимог і якості підготовки кваліфікаційних робіт. Процедура перевірки кваліфікаційних робіт на текстові збіги делегована на рівень кафедри, а допуск до захисту визначається науковим керівником і засіданням кафедри, що створює потенційний конфлікт інтересів.

Рекомендації

Рекомендації щодо усунення недоліків ОП Економіка у 2025-2026 н.р. 1. Завідувачу кафедри спільно з робочою групою і групою удосконалення переглянути перелік посад для працевлаштування в ОП. 2. Гаранту спільно з

робочою групою і групою удосконалення оновити робочі програми з навчальної і виробничої практик із зазначенням розподілу балів за завдання відповідних видів практики. Проректору з науково-педагогічної роботи забезпечити перегляд Положення про порядок обрання здобувачами освіти вибіркового ОК формування рекомендацій здобувачам ВК із загальноуніверситетського пулу, де рекомендації декана і гаранта не обмежуватимуть доступу здобувачів до загальноуніверситетського кошику ВК. 3. Директору Наукової бібліотеки спільно з відповідальними за ІТ сервіси в ДБТУ організувати доступ здобувачам і НПП до міжнародних освітніх платформ Coursera, Udemu. 4. НПП рекомендується оновити робочі програми, зробивши акцент на інноваційні та інтерактивні методи навчання. Центру менеджменту якості освіти розробити методологію опитувань для здобувачів різних рівнів освіти. Гаранту ОП спільно з відділом міжнародних зв'язків активізувати роботу щодо залучення здобувачів у міжнародні дослідницькі проекти. 5. Робочій групі з науково-педагогічної діяльності забезпечити внесення до Положення про підготовку і захист кваліфікаційних робіт студентами ДБТУ вимоги про вільний доступ кваліфікаційних робіт у репозитарії ДБТУ. Проректору з науково-педагогічної роботи забезпечити організацію роботи щодо внесення процедури повторного вивчення освітньої компоненти здобувачами ДБТУ до Положення про організацію освітнього процесу і Про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення, переведення та надання академічної відпустки здобувачам. Переглянути процедуру перевірки кваліфікаційних робіт на дотримання вимог АДЧ із розглядом результатів текстових збігів на інституційному рівні із залученням комісії з АДЧ для будь-яких рівнів текстових збігів. 6. Керівництву ДБТУ відновити в повному обсязі процедуру конкурсного відбору НПП для заміщення вакантних посад у ДБТУ, щоб забезпечити відповідність законодавчим вимогам та підвищити прозорість відбору. 7. Керівництву ДБТУ розглянути питання про створення централізованого структурного підрозділу відповідального за цифровізацію освітнього та адміністративного процесів зменшення навантаження на персонал і автоматизацію е-документообігу в умовах онлайн навчання. 8. Керівництву ДБТУ внести зміни до Положення про організацію і порядок перевірки наявності текстових запозичень в академічних текстах працівників та здобувачів освіти з подальшою експертною перевіркою усіх текстових збігів загальноуніверситетськими і факультетськими комісіями з АДЧ, незалежно від рівнів оригінальності робіт. 9. Відповідальному підрозділу за підтримку офіційного сайту ДБТУ інтегрувати необхідні сервіси користування сайтом для осіб з обмеженими можливостями.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування освітньої програми:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ОП включає 24 ПРН, визначених стандартом, і 2 ПРН, визначених ДБТУ поза межами стандарту для сталого розвитку агропродовольчих систем і аграрної сфери, що визначає унікальність даної ОП. У складі 16 фахових компетентностей – 14 відповідають стандарту і 2 визначені ДБТУ для формування здатності забезпечувати стійкість економіки з урахуванням агропродовольчих систем і аграрної сфери. На зустрічі з гарантом і робочою групою/групою удосконалення ОП, зав. кафедри/гарант Ю.Філімонов зазначив, що унікальність ОП формується в межах ПРН 25 і 26, оскільки стейкхолдери даної ОП мають запит на фахівців з економіки у аграрному секторі. На відкритій зустрічі Н.Внукова, д.е.н. з ХНЕУ ім.Кузнеця відмітила, що специфіка даної ОП на перетині економіки і аграрних наук – єдина для Харківщини, Донеччини і Луганщини. У відповідності до Положення про ОП в ДБТУ (протокол від 25.11.2021 №3) ОП містить $\frac{3}{4}$ обов'язкових і $\frac{1}{4}$ ВК. Обов'язкові компоненти включають 22 навч. дисципліни (ОК1-ОК22), дві навчальні (ОК23, 24), виробничу (ОК25) і передатестаційну практику (ОК26), виконання та захист кваліфікаційної роботи (ОК27). У середньому навч. дисципліни ОК1-22 покривають 7 ПРН, причому у циклі загальної підготовки (ЗП) ОК1-11 в середньому забезпечують 5 ПРН, а ОК1-22 проф. підготовки (ПП) покривають 7 ПРН. При цьому ОК ЗП 11 Філософія (4 кр.) забезпечує найбільшу кількість ПРН – 10, тоді як серед ОК ПП найбільш значимими за числом ПРН є Вступ до фаху та АДЧ (3 кр.) – 12; Економ. теорія (8 кр.) – 12; Статистика (4 кр.) – 9; Фінанси підприємства (4 кр.) – 10; Економіка агропромислового підприємства (+ курсова робота) (10 кр.) – 12; Національна економіка (6 кр.) – 9; Міжнародні економічні відносини та світове господарство (6 кр.) – 10; Економіка інновацій (+ курсова робота) (4 кр.) – 13. Обидві ПРН 25 і 26, що визначають унікальність ОП, представлені в ОК ПП14 - Планування екон. діяльності, ОК ПП20 – Економіка інновацій (+курслова робота), що було підкреслено гарантом на зустрічі з. Також ПРН 25 або 26 представлені ще в 6 дисциплінах даної ОП. Кожна практика включає 6 кредитів: навчальна практика "Вступ до фаху" (10 ПРН), навч. практика "Організація економічної служби підприємства" (16 ПРН), виробнича практика "Комплексна виробнича практика" (17 ПРН), передатестаційна практика (16 ПРН). Виконання та захист кваліфікаційної роботи покриває всі ПРН для даної ОП. За переліком загальних компетентностей у циклі ЗП домінує ОК ЗП1 Філософія (10 ЗК і 2 СК), а за циклом ПП – ОК

ЗП10 Прикладне моделювання (без ЗК, 2 СК). У циклі ЗП для ОК1-11 в середньому на 4 загальні компетентності припадає 2,5 спеціальних компетентностей, тобто перелік ОК у циклі ЗП відповідає домінуванню ЗК. В цілому, ОП відповідає результатам навчання і компетентностям, визначеним у стандарті.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійний стандарт за професіями для спеціальності 051 Економіка відсутній, тому професійна кваліфікація здобувачам відповідної ОП не присвоюється. Освітня кваліфікація «бакалавр з економіки» відповідає назві і змісту даної ОП та визначає її спрямованість. Заключна атестація здобувачів завершується видачею документа встановленого зразка про присудження здобувачу вищої освіти ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації бакалавра з економіки. У розділі 4 Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання ОП включає 15 професій, на яких може працювати випускник даної ОП після успішного завершення, серед яких: 2320 - Викладачі середніх навчальних закладів, 2441.1 - Наукові співробітники (економіка), 2447.1 - Наукові співробітники (проекти та програми). На зустрічі з із гарантом і групою вдосконалення, Юрій Філімонов, гарант ОП, обґрунтував це тим, що наявні різні види навчальної практики, філософія. Разом із тим, він підтвердив, що дисципліна з методики навчання економіки відсутня. На думку ЕГ, ці професії доречно вилучити з ОП через відсутність в освітній програмі дисциплін з методики навчання і наукових досліджень.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Мета ОП – забезпечити підготовку висококваліфікованих бакалаврів з економіки, здатних застосовувати економічні знання і навички у контексті сталого розвитку та інновацій для вирішення завдань у широкому спектрі соц.-ек. діяльності, включаючи біотехнологічні, аграрні та інші сфери економіки в умовах мінливого середовища та зовнішніх викликів. Ця мета узгоджується зі Стратегією розвитку ДБТУ на 2022-2027 рр. (<https://ksu24.kspu.edu/s/cX9Pg>), спрямованої на створення університету європейського рівня, інноваційного типу з високим рейтингом та розвинутою інфраструктурою з метою задоволення очікувань усіх стейкхолдерів, а саме: для здобувачів – елітна освіта, для НПП – інноваційний освітній і науковий простір, для роботодавців – вимог ринку праці, для держави і суспільства – підготовка інтелектуальних ресурсів. ДБТУ має візію – центр досконалості і університет підприємницького типу. У стратегії колектив ДБТУ запевняє, що зробить все, що від нього залежить, для виконання всіх завдань цієї стратегії в умовах воєнного стану. На зустрічі 9 з роботодавцями ЕГ мала можливість поспілкуватися з аграрною підприємницею ПП «Агро-Глянь» Зачепилівського району Харківської області Т.Глянь – заступницею гендиректора, випускницею даної ОП рівня бакалавр і магістр. Стратегічні цілі охоплюють: освітню діяльність (ел. освітні ресурси ОП); наукову та інноваційну діяльність (акти впровадження наук. результатів ОП в освітній процес); міжнародне співробітництво (представлена на ОП міжнародними проектами і академічною мобільністю); менеджмент і розвиток кадрового потенціалу (наявність діючого Інституту післядипломної освіти та бізнес-освіти для власних НПП), забезпечення якості освітньої діяльності (із залученням Центру менеджменту якості освіти і ради із забезпечення якості освіти ДБТУ), інфраструктурне та фінансове забезпечення, розвиток МТБ (продемонстровано ЕГ під час онлайн екскурсії). У Положенні про проведення внутрішнього аудиту СЗЯВО (протокол від 25.11.2021 №3) визначені чіткі критерії за складовими заходами реалізації цієї стратегії з розподілом виконавців і відповідальних за коригувальні дії. На зустрічі 13 керівниця Центру менеджменту якості освіти А.Дидикина і Голова ради із забезпечення якості освіти ДБТУ М.Серік описали процедури внутрішнього аудиту, які сприяють досягненню поставлених результатів і сприяють досягненню стратегічних цілей ДБТУ. На зустрічі 1 проректор з наук.-пед. роботи М.Серік на питання як реагує адміністрація на відхилення від КРІ повідомив, що виявлення відхилень від КРІ відбувається завдяки численним опитуванням, а реагування здійснюється в кожному центрі відповідальності – кафедрі, факультеті, інституційному рівні (вчений раді ДБТУ). Проректор з наукової роботи В.Михайлов зазначив, що аналіз виконання держбюджетної тематики, госпдоговірних тем відбувається на науково-технічній раді. На вчений раді ДБТУ у березні готується план про виконання Стратегії з науково-дослідної роботи.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

На запит ЕГ отримано протоколи засідання розширеного засідання робочої групи (РГ) ОП Економіка, кафедри глобальної економіки і результати обговорень ОП за 2023 і 2024 роки. На засіданнях розширеного засідання РГ відбувалося обговорення пропозицій, а на засіданні кафедри – їх затвердження. Підсумковий результат розгляду пропозицій формується у вигляді результатів обговорення, в яких зазначається рівень врахування пропозицій з обґрунтуванням. На розширеному засіданні РГ (протокол від 21.04.2023 №1) у 2023 д.е.н., проф. Д.Шиян кафедри економіки підприємства та організації бізнесу ХНЕУ ім. Кузнеця наголосив на необхідності більш ґрунтовного висвітлення в ОП її галузевої приналежності, директор Держ. підприємства Дослідне господарство "Елітне" Інституту рослинництва НААН України, к.е.н. В.Орлов наголосив на важливості ролі фахівців-економістів аграрного профілю для сталого розвитку аграрної галузі. Їх пропозиції були враховані в уточненій СК16 і ПРН26 в ОП 2023 для відображення залежності нац.економіки від глобальних викликів та трендів і посилити інноваційну складову

аграрно-економ. сфери. Відповідні таблиці з результатами громадських обговорень проєкту ОП 2023 були надані на запит ЕГ. Затвердження даних пропозицій відбулося на засіданні кафедри (протокол від 09.05.2023 №6). На розширеному засіданні РГ (протокол від 12.04.2024 №1) у 2024 доц. кафедри економіки НУБІП, к.е.н. Т.Гуцул і керівництво ПП «Агро-Глянь» Харківської області рекомендували розширити перелік тем кваліфікаційних робіт з урахуванням воєнного стану, повоєнного відновлення і посилити акцент на сталому розвитку ек. систем у ПРН. Професорка кафедри підприємництва та екологічної експертизи товарів Львівської політехніки, д.е.н. Л.Кучер запропонувала приділити більше уваги питанням стійкої економіки при розробці РП і розширити перелік ВК, оновити зміст ОК, включивши курси з цифровізації економіки, криптовалют та ШІ у бізнесі. Здобувачі бакалаврського рівня Р.Бездітко, А.Свідерська наголосили на необхідності посилення англомовної підготовки здобувачів для підготовки до міжнародних мовних іспитів. Зав.кафедри економіки НУБІП, д.е.н., проф. В.Байдала зазначила, що ідея сталого розвитку ек.систем достатньо відображена у сформульованих ПРН і рекомендувала доопрацювати їх формулювання з урахуванням зазначеного аспекту. Відповідні пропозиції були відображені в таблиці результатів громадського обговорення (2024), а саме в оновленому переліку тем кваліфікаційних робіт; збільшено обсяг аудиторних годин з іноземної мови на 30 год., додатково введено ВК для здобувачів 4 курсу «Підготовка до міжнародних іспитів з англійської мови (KET, PET, FCE, IELTS)»; уточнено формулювання компетентності СК15 і ПРН25 в контексті забезпечення стійкості економіки, що стало основою для уточнення змісту робочих програм; до каталогу ВК було включено ОК «Цифрова економіка» і «Глобальна криптоекономіка». Затвердження даних пропозицій відбулося на засіданні кафедри (протокол від 23.04.2024 №7).

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

На відкритій зустрічі д.е.н. проф. Н.Внукова підкреслила важливість підготовки фахівців з аграрної ек-ки в рамках даної ОП, унікальності для Харківщини. Вона повідомила про успішний проєкт Erasmus+ та важливість спільних конференцій і участі в розробці стартапів на базі ХНЕУ. Н.Вдовенко високо оцінила інноваційні методи навчання кафедри та міжнародні стандарти, а також міцну співпрацю з міжнар. організаціями. Заст.директора з ек. питань та інновацій ННЦ Інституту ґрунтознавства та агрохімії О.Анісімова висловила подяку за співпрацю кафедри і високий професіоналізм її випускників, які затребувані у повоєнному відновленні ресурсів України ґрунтів і економічних збитків. О.Кравченко, проф. кафедри технологій управління ННІ неперервної освіти НАУ (м.Київ), наголосила, що кафедра глобальної економіки єдина готує для свого регіону фахівців з економіки в аграрному секторі, який забезпечує до 56% товарного експорту з України і кожен 3-й проєкт в Україні пов'язаний з аграрним сектором. Проф. кафедри економіки та бізнесу Р.Бутріменко підкреслив стратегічно важливе значення ОП для діджиталізації та повоєнного відновлення в аграрному секторі. При розробці ОП врахований досвід розробки аналогічних українських та іноземних ОП, що відображено у документі на запит ЕГ – Внесок аналогів ОП. Серед українських ОП-аналогів: КНЕУ – ОП Ек-ка агробізнесу та агротрейдинг, ХНЕУ ім.С.Кузнеця – ОП Ек-ка та ек-на політика, НУБІП України – ОП Цифрова ек-ка, Сумський НАУ – ОП Ек-ка. Аналогічно до програми КНЕУ ОП Ек-ка ДБТУ враховує міжнар. аспект і включає ОК, що досліджують питання з міжнар. ек-ки, глобальних ринків та міжнар. торгівлі. ОП Ек-ка (ДБТУ) по аналогії з ОП Ек-ка та ек-на політика (ХНЕУ) передбачає міждисциплінарний стик підготовки, спрямований на взаємозв'язок ек-ки з політикою, управлінням, технологіями. Формування фахових компетентностей ґрунтується на ОК з програм аналогів, з яких: Мікро- та макроек-ка, Менеджмент, Маркетинг, Нац.ек-ка, Бухгалтерський облік, Потенціал і розвиток підприємства. У формулюванні мета даної ОП враховує розв'язання завдань ек-ної діяльності, розвиток ек-них систем, викладений в ОП Ек-ка у НАУКМА. Об'єкт вивчення/діяльності; цілі навчання; теоретичний зміст предметної області є спільними для ОП-аналогів та відповідають Стандарту ВО України. При цьому фокуси програм відмінні, що визначає унікальність даної ОП у сталому розвитку ек-них систем різних рівнів та аграрній сфері. Порівняння даної ОП Ек-ка у ДБТУ з ОП Агробізнес у Рейн-Ваальському Університеті прикладних наук (Німеччина) <https://ksu24.kspu.edu/s/hmckR> відображає, що навчальні дисципліни ОП Агробізнес зі Сталого розвитку, Ек-ки с/г та фермерського менеджменту, Міжнар. торгівлі та політики, Аграрної політики знайшли відображення в обов'язкових та вибіркових ОК ОП Ек-ка у ДБТУ для обґрунтування шляхів сталого розвитку ек-них систем різних рівнів, зокрема агропродовольчої системи, забезпечення їх інноваційності та конкурентоспроможності.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ЕГ встановила відповідність за підкритеріями 1.1, 1.3, 1.4, 1.5, оскільки ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю бакалаврського рівня вищої освіти (п.1.1); освітня програма має чітко сформульовану мету, що відповідає стратегії ДБТУ до 2027 рр. (п.1.3); мета ОП і ПРН визначається з періодичним урахуванням потреб стейкхолдерів (здобувачів, ЗВО-партнерів, академічної спільноти, роботодавців) (п.1.4); мета ОП і ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, вимог ринку праці в межах галузі і регіону, а також завдяки врахуванню досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм (п.1.5). Разом із цим, придатність до працевлаштування в ОП включає 15 професій, на яких може працювати випускник даної ОП після успішного завершення, дві з яких, на думку ЕГ, потребують перегляду з урахуванням специфіки ОП для того, щоб залишити лише ті посади, які найбільше відповідають фокусу даної ОП. Перегляд посад для працевлаштування можна досягти до наступного навчального року, що в сукупності обґрунтовує за критерієм 1 рівень відповідності В. Позитивні практики за критерієм 1 1. Постійна робота зі стейкхолдерами –

академічною спільнотою, здобувачами, роботодавцями, ЗВО-партнерами – сприяє гнучкому врахуванню вимог ринку праці при перегляді ОП, що робить її привабливою для вступу абітурієнтів, орієнтованих на економіку і аграрний бізнес.

Недоліки

1. Придатність до працевлаштування ОП включає 15 професій, на яких може працювати випускник даної ОП після успішного завершення, доцільно переглянути, щоб залишити лише ті посади, які найбільше відповідають специфіці даної ОП.

Рекомендації

1. До завершення 2025-2026 н.р. завідувачу кафедри спільно з робочою групою і групою удосконалення при черговому оновленні ОП переглянути перелік посад для працевлаштування із визначенням найбільш відповідних посад (з урахуванням специфіки ОП) для працевлаштування за даною ОП, щоб утримати фокус ОП саме на тих професіях, які є основними для працевлаштування випускників і ґрунтуються на обов'язкових ОК.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОК ОП 2024 р. складає 240 кредитів ЄКТС, у т.ч. 180 кредитів (75%) - обов'язкові компоненти, 60 кредитів (25%) містять ВК. Співвідношення між обсягом ОК і ВК не змінилося у порівнянні з попередньою ОП 2023 р. (<https://ksu24.kspu.edu/s/bdag3>), але була введена ОК ЗП11 Філософія (4 кр.), обсяг Іноземної мови збільшився на 2 кредити (з 8 до 10); зменшено обсяг Прикладного моделювання на 1 кредит (з 4 до 3), уточнені формулювання деяких освітніх компонент: Економіка сталого розвитку на Сталий розвиток, Історія української державності на Історія української державності та громадянське суспільство, Експертна аналітика в економіці не дублює Економічну аналітику в ОП 2024 р. У зв'язку з цим відбулися структурні зміни в обов'язкових ОК. Обсяг дисциплін загальної підготовки збільшився на 12,5% (з 40 до 45 кредитів), обсяг дисциплін професійної підготовки зменшився на 1% (зі 102 до 101 кредиту), обсяг всіх видів практик (навчальних, виробничої, передатестаційної) скоротився на 14,3% (з 28 до 24 кредитів). На думку ЕГ, такі зміни сприяли кращому змістовному наповненню даної ОП. На зустрічі 6 зі здобувачами вони повідомили про запит на збільшення годин з вивчення іноземної (англійської мови) для підготовки до ЄВІ, що було враховано гарантом робочою групою при перегляді ОП 2024. В переліку обов'язкових компонентів ОП додана ОК ЗП11 Філософія для формування наукового світогляду здобувачів при підготовці курсових і бакалаврської роботи. При підготовці двох освітніх компонент ОК ПП 7 Економіка агропромислового підприємства, ОК ПП 20 Економіка інновацій в рамках цих ОК передбачена підготовка курсових робіт у 5 і 7 семестрах, що знайомить здобувачів з елементами наукових досліджень і сприяє підготовці у 8 семестрі підготовки бакалаврської роботи. Для здобувачів даної ОП на кожному році навчання передбачено проходження різних видів практик: навчальна практика "Вступ до фаху" (семестр 2), навчальна практика (ознайомлювальна) "Організація економічної служби підприємства" (семестр 4), виробнича практика "Комплексна виробнича практика" (семестр 6), передатестаційна практика (семестр 8), які дозволяють здобувачам ознайомитися зі специфікою роботи економіста як на базі структурних підрозділів ДБТУ, так і за його межами. На зустрічі 1 проректор з науково-педагогічної роботи Максим Серік повідомив, що для вибіркового компонент не було визначено конкретного циклу підготовки – загальна чи професійна для розширення можливостей їхнього вибору. До ОП входить 20 ВК, які щороку обираються із загальноуніверситетського пулу.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

В ОП 2024 структура ОП логічно розгортається від циклу дисциплін загальної підготовки, які домінують у перших трьох семестрах, після чого викладаються дисципліни циклу професійної підготовки. На думку ЕГ, ОК Прикладне моделювання, яка викладається у 5 семестрі, доречно перенести у цикл професійної, а не загальної підготовки, бо вона не містить загальних компетентностей у відповідності до ОП. Згідно з структурно-логічною схемою ОП 2024 економічна теорія (семестри 1 і 2) є пререквізитом для вивчення Мікро- та макроекономіка (семестри 3 і 4) та Історії економіки та економічної думки (семестр 3). Мікро- та макроекономіка є пререквізитом для Національної економіки (семестр 5), яка, в свою чергу, є пререквізитом для вивчення Міжнародних економічних відносин та світового господарства (семестр 6). Статистика (семестр 3) передуює вивченню Економіки агропромислового підприємства і Фінансів підприємств (семестр 4). У семестрах 7 і 8 сформовані передумови для вивчення Стратегічного планування, Обґрунтування господарських рішень, Економічної аналітики, Інвестознавства та Економіки інновацій. В підсумковий семестр 8 вивчається три фахові ОК, які сприятимуть підготовці практичного (експериментального) розділу кваліфікаційної роботи. Професійні ОК покривають зокрема ПРН3-14, 17, 25, 26. Інші ОК відповідають за покриття решти ПРН, спрямованих на формування цінностей громадянського суспільства, креативне і критичне мислення, аналіз і синтез даних, ІКТ, мовленнєву підготовку. Структурно-логічна схема ОП 2024 більш чітко відображає логіку і структуру освітніх компонент-пререквізитів і післяреквізитів у порівнянні з ОП 2023, оскільки розподіляє ОК не за циклами підготовки, а за навчальними семестрами. Навчальний план відповідає структурно-логічній схемі ОП за семестрами. В Положенні про освітні програми ДБТУ (протокол від 25.11.2021 №3) доцільно оновити зразок структурно-логічної схеми освітньої програми за семестрами для чіткого відображення зв'язків між освітніми компонентами. У циклі загальної підготовки компетентність ЗК14 про недопустимість недоброчесності формується в межах ОК ПП23 Навчальна практика "Вступ до фаху", ОК ПП1 Вступ до фаху та академічна доброчесність, тому в матриці відповідності компетентностей обов'язковим компонентам освітньої програми ЗК14 доцільно також заповнити як таку, що формується в ОК ПП1. В сукупності освітні компоненти дозволяють досягти визначених в ОП мети і ПРН.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОП відповідає об'єкту вивчення та діяльності: закономірності функціонування та розвитку соціально-економічних систем (Економічна теорія, Історія економіки та економічної думки), соц.-ек. процесів (Сталий розвиток, Планування економічної діяльності, Економіка праці та соціально-трудові відносини), їх моделювання (Мікро- та макроекономіка, Прикладне моделювання), прогнозування та регулювання (Економічна аналітика), мотивація і поведінка економічних суб'єктів (Обґрунтування господарських рішень, Менеджмент). Зміст ОП відповідає теоретичному змісту предметної області: поняттям (Економічна теорія), категоріям (Сталий розвиток), концепціям (Мікро- та макроекономіка, Економіка інновацій, Ризик-менеджмент), принципам економічних наук (Міжнародні економічні відносини та світове господарство, Інвестознавство). Зміст ОП відповідає методам, методикам і технологіям: загальнонаукові методи пізнання та дослідницької діяльності (Філософія, Основи наукових досліджень в економіці), математичні та статистичні методи економічного аналізу (Вища та прикладна математика, Статистика), економіко-математичне моделювання (Прикладне моделювання, Економічна аналітика, Ризик-менеджмент), ІКТ досліджень (ІТ та комунікації зв'язків), розповсюдження та презентація результатів досліджень (Основи наукових досліджень в економіці, курсові роботи, передатестаційна практика, кваліфікаційна робота). Інструментарій та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання у спеціалізованих комп'ютерних аудиторіях головного корпусу - №106, 212, 206 (наразі не використовується), інформаційні системи (корпоративна пошта) та програмні продукти (Zoom, Google Meet, Moodle), що застосовуються у професійній діяльності. Через корпоративний обліковий запис учасники освітнього процесу отримують доступ до платформи Moodle ДБТУ. На основі аналізу наданих тематик кваліфікаційних робіт за 2023-2025 роки та програмних результатів навчання (ПРН), основні напрямки тематик кваліфікаційних робіт: економіка підприємства та підвищення ефективності діяльності, інноваційно-інвестиційна діяльність, аграрна економіка та сільське господарство, стратегічний розвиток та конкурентоспроможність, праця та соціально-трудові відносини, фінансово-економічна діяльність та ризики, маркетингова діяльність та ціноутворення, цифрова трансформація та інновації, відновлення та розвиток економіки в умовах воєнного стану. Тематика бакалаврських робіт відповідає загальним економічним підходам (ПРН 3, 4, 7, 9), аналітичним навичкам обґрунтування економічних рішень (ПРН 5, 8, 10, 13, 16, 17, 21), практичному інструментарію і методології в економіці (ПРН 12, 18, 19), аграрному сектору і агропродовольчим системам (ПРН 25, 26). Тематики кваліфікаційних робіт змістовно і методологічно відповідають економічній спеціальності з урахуванням економічних явищ, процесів і категорій; передбачають використання економічного аналізу і моделювання. Значна кількість тем має аграрну спрямованість, що відповідає специфіці ОП (ПРН 25, 26).

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Процедура голосування здобувачів за ВК ОП циклу ЗП і ПП регламентується Положенням про порядок обрання здобувачами ВК (наказ від 28.06.2024 №01-01/267). В ОП у здобувачів передбачено 20 ВК із загальноуніверситетського каталогу з 1-го по 4-й роки навчання. Студенти реалізують своє право на вибір за єдиним графіком на наступний навчальний рік (н.р.) Набір цих ВК кожен факультет у кількості 20 і під потреби кожної ОП формує із загального каталогу 300 ВК шляхом рішення (вибору) гаранта і декана факультету як рекомендованих ВК для здобувачів для здійснення ними 1-го вибору. До складу цих 20 рекомендованих ВК входять: 1) які не мають передумов щодо вивчення чи є загальноосвітніми; 2) фахового спрямування, які як передумову

містять вимогу щодо засвоєння студентами обов'язкових ОК. Здобувачі ознайомлюються з силабусами та здійснюють «Остаточний вибір» шляхом 2-го голосування в гугл-формах, де обирають ВК для наступного н.р. У форму для повторного голосування вносяться 10 ВК-«переможниць». Серед цих 10 ВК до індивідуального навчального плану здобувачів потрапляє 5 ВК, оскільки щороку для здобувачів бакалаврського рівня в ОП і НП передбачені 2 ВК у семестрі 1 і 3 ВК у семестрі 2. Після встановлення результатів остаточного голосування і корегування списків, здобувачі подають декану заяви про обрані ними ВК з проханням включити їх до індивідуального плану. Ця інформація дублюється кураторами груп. Одна ВК за умови загального обсягу з кредити передбачає 30 аудиторних годин: 12 год. лекцій, 18 год. практичних занять і залік. На сайті ДБТУ <https://ksu24.kspu.edu/s/ozxZa> знаходиться перелік ВК за 3 останні роки навчання, перелік в яких суттєво відрізняється щороку, у переліку ВК переважають дисципліни фахової, але наявні і ВК загальної підготовки. На зустрічі зі здобувачами вони повідомили, що навчальні групи, сформовані за результатами вибору ВК містять здобувачів як різних спеціальностей, так і різних курсів навчання. На зустрічі 11 деканеса факультету ек-них відносин та фінансів Т.Ларіна підтвердила, що спільно з гарантами бере участь у виборі 20 ВК для здобувачів кожної ОП, щоб полегшити вибір здобувачам із загального кошику 300 ВК і надати їм пропозиції, які найбільше відповідають їх запитам. На зустрічі 4 викладачі повідомили, що мають право подати ВК до загального пулу, деякі з їх ВК обирають здобувачі різних спеціальностей і факультетів, серед яких С.Зубков: Управління розвитком бізнесу в контексті європейської інтеграції, Т.Бабан: Глобальні тренди міжнародних відносин, Ю.Пашенко: Економіка с.г. На думку ЕГ, здобувачі даної ОП в ДБТУ отримують можливості для формування своєї індивідуальної траєкторії за рахунок ВК, місця проходження практик, керівників кваліфікаційних робіт, але потенціал загального кошику ВК використовується здобувачами не в повній мірі.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

ОП і НП 2024 включають практичну підготовку здобувачів: Навчальна практика Вступ до фаху (1 к., 6 кр.), Навч. практика Організація економічної служби підприємства (2 к., 6 кр.), Виробнича практика (3 курс, 6 кр.), Передатестаційна практика (4 курс, 6 кр.). На резервній зустрічі гарант і відповідальні особи за проведення практики з даної ОП повідомили, що обидві навч. практики проходять на базі ДБТУ, виробнича і передатестаційна – на зовнішніх базах практики. На запит ЕГ отримала: звіт про проходження навч. практики Вступ до фаху А.Качан (1 к., січ.-лютий 2025), що включає ознайомлення з особливостями організації навч., наук.-дослідницької, самостійної і виховної роботи у ЗВО; підбір літератури з ек-них професій і компетентності економіста, особливостями роботи на підприємствах різних галузей; знайомство з роллю видатних економістів; індивідуальне навч.-дослідне завдання Організації ек-ної служби на підприємстві ПрАТ Харківська бісквітна фабрика А.Куценко (2 к., січ.-лютий 2025). У звіті є 3 розділи: 1) орг.-ек. хар-ка підприємства (збір даних; показники розміру підприємства, забезпеченості ресурсами та фінансових результатів); 2) організація ек-ної служби на підприємстві (взаємозв'язок з іншими підрозділами; посадові інструкції економістів); 3) недоліки та пропозиції з удосконалення організації ек-ної служби на підприємстві (поліпшення ІТ-комунікацій між структурними підрозділами для підвищення ефективності діяльності); Щоденник виробничої практики О.Гурова (4 к., січ.-лютий 2025), база виробничої практики Фермерське господарство «Чайка-8» Харк.обл. включає прибуття на підприємство, закріплення за керівником виробничої практики від підприємства, інструктаж з техніки безпеки, охорони праці, дослідження ефективності використання земельних угідь підприємства, руху робочої сили, дослідження залежності між продуктивністю та оплатою праці, структури капіталу підприємства; формування виробничих витрат, рентабельності основних видів продукції. Здобувач М.Курганський проходив виробничу практику дистанційно, використовує наявні відкриті ресурси для ТОВ Нестле Україна. Його звіт з передатестаційної практики на тему: «Ціноутворення на продукцію підприємства» містить матеріали для бакалаврської роботи. У щоденниках практики (окрім передатестаційної) відсутній розподіл балів для завдань за всіма видами виконуваних робіт, що може ускладнювати об'єктивність оцінювання результатів практик здобувачів. Роботодавці зацікавлені у проходженні практики здобувачами на місцях (відображено в результатах обговорення ОП на запит ЕГ, зустрічі з роботодавцями), але через безпекову ситуацію в м. Харкові і області перевага у ДБТУ віддається онлайн формату практики. За результатами опитування 2-х випускників за лінкою у ВСО, чи достатнім є обсяг практичної підготовки, передбачений змістом ОП, один відповів, що так, інший – скоріше недостатній, що на думку ЕГ може бути зумовлено обмеженнями проходження практики в умовах воєнного стану.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

Здобувачі набувають соціальних навичок при вивченні ОК ЗП4 Іноземної мова (за професійним спрямуванням) упродовж перших 2-х семестрів, ОК ЗП5 Українська мова за професійним спрямуванням, про що ОП отримали підтвердження на зустрічі зі здобувачами. Завідувачка кафедри європейських мов Аліна Колесник пропонує платформу Roblox для інноваційного вивчення англійської мови здобувачами та формування ними soft skills. Всі чотири практики здобувачів (дві навчальні, виробнича і передатестаційна) завершуються захистом і презентацією звіту з практики. На зустрічі 4 з НПП Ю, Пашенко розповіла, що для ОК Обґрунтування господарських рішень, яку вона викладає, розподіляє здобувачів на 2-3 групи, надає їм конкретний кейс, в межах якого вони формують свої рішення. На ВК Економіка сільського господарства вона практикує методи мозкового штурму, де здобувачі шукають комплексні рішення для вирішення кейсів. На зустрічі 6 зі здобувачами Дмитро Волошко (1 курс) повідомив, що в рамках роботи студентського наукового гуртка «Global Economy Hub» підготував 2 статті, для однієї з яких підготував презентацію для виступу. Керівниця гуртка доцентка Леся Шелудько на зустрічі 8 розповіла, що до гуртка залучають найбільш здібних студентів і студенток, щоб вони займалися науковою роботою, готували

публікації, доповіді, співпрацювали з науковими керівниками. Гурток залучає спікерів на відкриті заходи з Податкової інспекції, IT компаній, застосування ІІІ для виступів і дискусій зі здобувачами. У процесі захисту курсових і кваліфікаційних робіт, звітів з практик здобувачі формують навички формування презентацій і публічного захисту своїх робіт. На зустрічі 1 проректор з науково-педагогічної роботи Максим Серік повідомив, що починаючи з COVID і під час всього воєнного стану освітній процес відбувається у віддаленому форматі для учасників освітнього процесу. Тож зазначені заходи є необхідними для формування у здобувачів соціальних навичок. На зустрічі 8 голова студентської ради факультету економічних відносин та фінансів Дар'я Остапович розповіла, що органи студентського самоврядування беруть участь у волонтерських заходах, пов'язаних з проханнями допомоги, необхідності переїзду зі зруйнованого житла, поселенні ВПО з ТОТ, допомога відбувається як на рівні факультету, так і на рівні ДБТУ. Куратори на ОП признаються в кожну академічну групу і комунікують на постійній основі зі здобувачами, допомагаючи їм у вирішенні поточних питань. Під час огляду МТБ куратор 1 курсу к.е.н., доцент Володимир Мещеряков повідомив, що знаходиться 24/7 на зв'язку зі здобувачами, особливої уваги потребує перший курс під час адаптації під умови освітнього процесу. Під час зустрічі 6 здобувачі підтвердили, що можуть звертатися до кураторів за різними каналами зв'язку у разі потреби.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

У відповідності до Положення про організацію освітнього процесу в ДБТУ (наказ від 10.03.2025 № 01-01/79) освітній процес в ДБТУ здійснюється за такими формами: навчальні заняття; самостійна робота; індивідуальні завдання; практична підготовка; контрольні заходи. Зміст самостійної роботи здобувачів за ОК визначається її програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками НПП. Самостійна робота забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення ОК: електронні матеріали, розміщені в системі електронного забезпечення навчання Moodle. Самостійна робота здобувачів над засвоєнням навчального матеріалу з ОК може виконуватися із використанням електронних освітніх ресурсів у бібліотеці ДБТУ. Аудиторні заняття в ДБТУ тривають дві академічні години (пару) і проводяться за розкладом. Навчальне навантаження розраховується, виходячи з астрономічної години (60 хвилин), крім аудиторних занять, де академічна година (45 хвилин) зараховується як облікова година. Пари в ДБТУ тривають по 80 хв., перша пара розпочинається о 09:00 у віддаленому форматі. Форми здобуття освіти: денна і заочна. У відповідності до НП 2024 обов'язкові дисципліни циклу загальної підготовки (ЦЗП) складають 51,4% аудиторної і 48,6% самостійної роботи, обов'язкові дисципліни циклу професійної підготовки (ЦПП) – 39,8% аудиторної і 60,2% самостійної роботи. Для вибірових компонент 33,3% аудиторної і 66,7% самостійної роботи. Тож частка аудиторної роботи в залежності від виду і циклу дисципліни коливається від 33,3% до 51,4%. В цілому навчання на ОП Економіка бакалаврського рівня є практично-орієнтованим, оскільки більша частка аудиторної роботи припадає саме на практичні і лабораторні. Для обов'язкових дисциплін ЦЗП частка лекцій 32,9%, практичних і лабораторних – 67,1%, обов'язкових ЦПП 45,5% і 54,5%, ВК 40% і 60% відповідно. Тож для ЦЗП практична складова удвічі перевищує лекційну, для ЦПП практична складова на 20% більше лекційної. Практики для ВК у 1,5 рази перевищують лекційні заняття. Співвідношення аудиторної роботи між денною і заочною формами навчання у середньому 4,7:1 (для обов'язкових ОК професійної підготовки), причому для циклу загальної підготовки: 6,4:1, а для ВК 3,8:1. У розкладі <https://ksu24.kspu.edu/s/tzfY5>, розміщеному на сайті ДБТУ, для даної ОП виставлено від 2-х до 4-х пар на день, в середньому 3 пари на тиждень; у четвер і п'ятницю викладаються ВК для здобувачів. При спілкуванні зі здобувачами на зустрічі 6 здобувачі даної ОП не скаржилися на перевантаження освітніми компонентами. За результатами опитування здобувачів спеціальності Економіка (15 осіб), чи вважають вони оптимальним розподіл аудиторного навантаження та самостійної роботи, під час навчання за даною ОП, 86,7% відповіли, що так, цілком оптимальний, а 13,3% – у цілому так, але краще було б збільшити час на аудиторні заняття.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

На зустрічі 9 зі стейкхолдерами і на відкритій зустрічі Т.Глянь, заст. гендиректора ПП «Агро-Глянь» Харк. обл. повідомила, що кафедра глобальної економіки має багато випускників, серед яких вона, а бухгалтер її ПП здобуває вищу освіту на цій кафедрі. Результати наук.-дослідної роботи впроваджується у виробництво і навч. процес, відбуваються виїзні засідання кафедри і зустрічі з керівниками практик від кафедри - д.е.н. В.Антощенкова (<https://ksu24.kspu.edu/s/wxK4O>). Кафедра допомагає розробляти і впроваджувати програму дій для ризиків у с.г. Головний економіст ПП співпрацює з кафедрою і здобувачами, формують практичні навички у нарахуванні зарплати. Т.Глянь відмітила значне число модернізованих навичок, зокрема з продовольчої безпеки, які формуються у здобувачів ОП Економіка. Д.е.н., проф. кафедри банківської справи і фінансових послуг ХНЕУ Н.Внукова відмітила, що здобувачі обох ЗВО (ХНЕУ і ДБТУ) спільно подавали заяву на проєкт Еразмус+, брали участь у стратап проєктах на базі ХНЕУ і в спільних конференціях. Завідувачка кафедри глобальної економіки, д.е.н., проф., заслужений працівник с.г. України НУБІП Н.Вдовенко зазначила, що на кафедрі глобальної економіки готують фахівців з економіки для інноваційних систем в аграрному секторі і розвивають практичні навички здобувачів під час конференцій. Н.Бичкова – мати здобувачки 4 курсу ОП Економіка зазначила, що сама завершувала даний ЗВО (до об'єднання) з менеджменту у с.г. і рекомендувала своїй дочці, оскільки тут забезпечується якісна підготовка фахівців. Відповідальна особа за працевлаштування на факультеті ек-них відносин та фінансів к.е.н., доц.Т.Бабан на зустрічі 9 зазначила, що роботодавці насамперед пропонують вакансії

відмінникам, відбувається онлайн зустрічі з роботодавцями, на яких вони знайомлять здобувачів з існуючими вакансіями. За результатами анкетування, в якому взяли участь 2 випускники даної ОП упродовж 2-х років після завершення навчання, один з них працював, інший ні. Серед їх пропозицій – вдосконалити практичну підготовку і збільшити кількість годин для вивчення англійської мови, що було враховано при переглядах ОП. У ДБТУ діє Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти (наказ від 10.03.2025 № 01-01/79), в якому унормований час практичного навчання на робочих місцях від 25% до 60% від обсягу кредитів ЄКТС, визначені права і обов'язки учасників дуального навчання у тристоронньому договорі. Представники роботодавців, зокрема ПП Агро-Глянь зацікавлені у цій формі навчання, що відображено в рекомендаціях до ОП, але через близькість до зони бойових дій, ДБТУ віддає перевагу освітньому процесу у віддаленому форматі, тому на цю пропозицію роботодавців зазначено, що «ДБТУ розуміє важливість практичної підготовки на базі конкретних підприємств, але у зв'язку з військовим станом в Україні, з безпекових причин велика кількість підприємств релоковані, знаходяться на тимчасово окупованих територіях або в зоні активних бойових дій».

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

ОП Економіка в ДБТУ відповідає таким цілям сталого розвитку, визначеним Генеральною Асамблеєю ООН: ЦСР 8. Сприяння економічному зростанню, повній зайнятості та гідній праці для всіх, оскільки ОП розвиває навички, необхідні для працевлаштування в різних галузях економіки, у тому числі в агропродовольчому секторі, а також формує вміння аналізувати і прогнозувати економічні процеси. ЦСР 12. Перехід до раціональних моделей споживання і виробництва завдяки вивченню сталого розвитку, економічної ефективності, інноваційним моделям господарювання, що відповідає ідеї відповідального споживання і виробництва. На основі аналізу силабусу ОК Сталій розвиток, можна визначити, що дисципліна відповідає таким цілям сталого розвитку: ЦСР 8: Сприяння економічному зростанню, повній зайнятості та гідній праці для всіх, що підтверджується наявністю таких тем як «Економічна складова сталого розвитку», «Економічне зростання: історія і сучасність». Програмні результати навчання включають розуміння особливостей функціонування економічних систем (ПРН 4). ЦСР 12: Перехід до раціональних моделей споживання і виробництва, оскільки наявні теми «Стратегія циркулярної економіки» та «Принцип 3-R як основа циркулярності». Розглядаються «Сценарії збільшення циркулярності у шести ключових секторах економічної діяльності». На основі аналізу силабусу ОК Економіка агропромислового підприємства, їй відповідають такі цілі сталого розвитку: ЦСР 2: Подолання голоду, забезпечення продовольчої безпеки, поліпшення харчування та сприяння сталому розвитку сільського господарства, оскільки дана ОК пов'язана з функціонуванням агропромислових підприємств, які є основою продовольчої безпеки. В силабусі розглядаються питання ефективного використання земельних ресурсів, особливості функціонування підприємств АПК, що прямо впливає на розвиток сільського господарства та забезпечення продовольчої безпеки. ЦСР 8: Сприяння економічному зростанню, повній зайнятості та гідній праці для всіх, оскільки в ОК вивчаються персонал підприємства, забезпеченість та ефективність використання трудових ресурсів, продуктивність і оплата праці, фінансово-економічні результати суб'єктів господарювання, що сприяють економічному зростанню та забезпеченню гідної праці. ЦСР 12: Перехід до раціональних моделей споживання і виробництва через охоплення в ОК сучасних моделей розвитку підприємств, інтенсифікацію виробництва, оптимізацію бізнес-процесів, ефективність використання ресурсів (земельних, трудових, капіталу) Це сприяє формуванню раціональних моделей виробництва та споживання ресурсів. Ці дисципліни мають комплексний характер, охоплюють економічну, екологічну та соціальну складові сталого розвитку, що забезпечує формування у здобувачів цілісного розуміння концепції сталого розвитку та ефективного функціонування агропромислових підприємств з урахуванням економічних, соціальних та екологічних аспектів сталого розвитку.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ЕГ встановила відповідність за підкритеріями 2.1, 2.2, 2.3, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, оскільки обсяг ОП та ОК відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня та стандарту вищої освіти, так як обсяг ОК складає 240 кредитів ЄКТС, серед яких вибіркові компоненти налічують 25% (п.2.1); зміст ОП має послідовну структуру, що підтверджується структурно-логічною схемою ОНП (п.2.2); зміст ОП відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності, а саме: об'єкту вивчення та діяльності, теоретичному змісту предметної області, методам і технологіям, матеріально-технічній базі (п.2.3); структура і зміст ОП передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами навчальних дисциплін в обсязі 25% від загального обсягу кредитів (п.2.4); ОП і НП передбачають практичну підготовку здобувачів, що дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності (п.2.5); ОП передбачає набуття здобувачами соціальних навичок, які формуються в межах навчальних дисциплін, практик, конференцій, наукового звітування (п.2.6); обсяг окремих ОК у кредитах ЄКТС відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів і ПРН завдяки дотриманню нормативних документів про організацію освітнього процесу в ДБТУ для аудиторної і самостійної роботи аспірантів (п.2.7); структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми у тісній взаємодії з ЗВО-партнерами і роботодавцями для даної ОП (п.2.8); ОП забезпечує набуття здобувачами компетентностей, спрямованих на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 р., проголошених резолюцією Генасамблеї ООН. Разом із

цим, встановлена відсутність розподілу балів за завдання навчальної і виробничої практик (п.2.5) і використання не в повній мірі потенціалу загальноуніверситетського кошику вибіркових компонент (п.2.4), що в сукупності обґрунтовує за критерієм 2 рівень відповідності В. Позитивні практики за критерієм 2 1. Проєктування в структурі ОП комплексної роботи над проведенням практик упродовж усього періоду навчання здобувачів, що включає дві навчальні, виробничу і передатестаційну практики у порядку зростання вимог до здобувачів в їх професійній підготовці із залученням як внутрішніх структурних підрозділів, так і зовнішніх баз практик: навчальна практика "Вступ до фаху" (семестр 2), навчальна практика (ознайомлювальна) "Організація економічної служби підприємства" (семестр 4), виробнича практика "Комплексна виробнича практика" (семестр 6), передатестаційна практика (семестр 8).

Недоліки

1. Відсутність чітких критеріїв для завдань навчальної і виробничої практик, що зумовлює їх рівнозначність при підготовці щоденника практики і звітів та відсутність акцентів на головні завдання практики. 2. При наявності пулу загальноуніверситетських вибіркових компонентів із 300 дисциплін, здобувачі здійснюють свій перший вибір із 20 ВК, які обираються деканом і гарантом ОП, виходячи зі специфіки ОП. На думку ЕГ, це не в повній мірі використовує потенціал пулу ВК з 300 загальноуніверситетських дисциплін для здобувачів.

Рекомендації

1. До завершення 2025-2026 н.р. гаранту спільно з робочою групою і групою удосконалення оновити робочі програми з навчальної і виробничої практик для ОП Економіка із зазначенням розподілу балів за завдання відповідних видів практики з урахуванням звітних документів і захисту практики, щоб сприяти визначенню пріоритетів при виконанні завдань здобувачами. 2. До завершення 2025-2026 н.р. проректору з науково-педагогічної роботи забезпечити перегляд Положення про порядок обрання здобувачами освіти вибіркових навчальних дисциплін у ДБТУ для формування рекомендацій здобувачам вибіркових компонент при розробці індивідуальної освітньої траєкторії на основі їхнього попереднього досвіду навчання з урахуванням формальної, неформальної та інформальної освіти із загальноуніверситетського пулу, де рекомендації декана і гаранта не обмежуватимуть доступу здобувачів до загальноуніверситетського кошику вибіркових компонент, щоб у повній мірі використовувати потенціал пропозицій вибіркових дисциплін.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання за освітньою програмою «Економіка» у ДБТУ розроблено відповідно до Наказу МОН України №168 від 10.02.2025 «Про затвердження Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2025 році». Вони містять вичерпну інформацію про етапи конкурсного відбору, перелік необхідних конкурсних предметів, строки подачі заяв та документи, які вступник має надати, а також правила розрахунку конкурсного бала. Документи оприлюднені на офіційному сайті ДБТУ (<https://biotechuniv.edu.ua/>) у розділі «ВСТУПНИКУ» (<https://surl.li/crxowu>) у вкладці ВСТУП 2025 (<https://surl.li/yxrfeg>), що забезпечує відкритий доступ для всіх зацікавлених осіб. Правил прийому достатньо мірою структуровані, є чіткими, зрозумілими для вступників та не містять дискримінаційних положень. Структура Правил прийому включає в себе: I Загальні положення, II Прийом на навчання для здобуття вищої освіти III. Джерела фінансування здобуття вищої освіти, IV Обсяги прийому та обсяги державного замовлення, розміщення державного замовлення V. Строки реєстрації заяв, конкурсний відбір та зарахування на навчання VI. Порядок реєстрації заяв для участі у конкурсному відборі на навчання та вступних випробуваннях для здобуття вищої освіти, VII. Конкурсний відбір, його організація та проведення, VIII. Спеціальні умови участі у вступній кампанії, IX. Рейтингові списки вступників та рекомендації до зарахування, X. Реалізація права вступників на обрання місця навчання, XI Коригування списку рекомендованих до зарахування, XII Переведення на вакантні місця державного (регіонального) замовлення осіб, які зараховані на навчання за кошти фізичних, юридичних осіб XIII. Наказ про зарахування, XIV. Особливості прийому на навчання до закладів вищої освіти іноземців та осіб без громадянства, XV. Забезпечення відкритості та прозорості під час проведення прийому до Університету, Правила прийому іноземців та осіб без громадянства до ДБТУ (Додаток 11), Забезпечення відкритості та прозорості під час проведення прийому Для вступу використовуються результати національного мультипредметного тесту (НМТ) 2025 та (НМТ) 2022-2024 років. Перелік вступних випробувань для вступу на навчання для здобуття вищої освіти в 2025 році для споріднених спеціальностей з даною ОП становив 0,35 для

української мови, 0,4 для математики, 0,25 з історії України, 0,25 з іноземної мови, 0,2 з біології, 0,2 з фізики, 0,3 з хімії, що відповідає профілю технічних спеціальностей. На зустрічах 6 і 7 зі здобувачами освіти ЕГ отримала інформацію про те, що під час вступної кампанії інформація була доступною, а сам процес подачі заяв відбувався відповідно до оголошених правил. ЕГ дійшла висновку, що правила прийому відповідають чинному законодавству, є достатньо деталізованими, прозорими та сприяють забезпеченню рівних можливостей для вступників.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Правила прийому на навчання за освітньою програмою «Економіка» у Державному біотехнологічному університеті враховують особливості програми завдяки відповідності визначеного переліку конкурсних предметів профілю освітньої програми та можливості вибору вступниками додаткових предметів, які розширюють відповідність особистих компетентностей вимогам ОП. Хоча перелік основних предметів для вступу встановлюється на державному рівні Міністерством освіти і науки України, їх зміст та навчальні результати, що перевіряються під час вступу, безпосередньо підтримують цілі освітньої програми. Обов'язкові предмети, такі як українська мова та математика, сприяють формуванню базових комунікативних і аналітичних компетентностей, необхідних для опанування економічних дисциплін, а предмет на вибір дозволяє додатково врахувати індивідуальні нахили вступників відповідно до напрямів підготовки у межах програми. Завдяки такій структурі вступних випробувань досягається узгодженість між етапом відбору та подальшим освітнім процесом, що дозволяє сформувати академічні групи здобувачів із належним рівнем підготовки для успішного опанування змісту ОП. Таким чином, правила прийому, навіть за умови централізованого регулювання їх основних положень, у своїй структурі та реалізації фактично враховують особливості освітньої програми. Правила прийому на навчання за ОП враховують особливості цієї програми. Згідно до Правил прийому (<https://biotechuniv.edu.ua/vstupnyku/vstup-2025/>) конкурсний відбір для здобуття освітнього ступеня бакалавра за ОП здійснюється за результатами вступних випробувань. Згідно з ЄДЕБО (<https://vstup2024.edbo.gov.ua/offer/1319156/>), на спеціальність у 2024 році було подано 46 заяви, з яких допущено до конкурсу 41, де 1 пріоритет – 4, 2 пріоритет – 3, з них 2 вступили на бюджет (167,1-156,1), 16 вступили на контракт (177,6-128,2 балів), мінімальний вступний бал на бюджет за даною ОП склав 128,2, середній бал усіх вступників склав 150,7, а максимальний 177,7 балів.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

У ДБТУ здійснюється визнання ПРН та кваліфікацій, здобутих на інших ОП, відповідно до внутрішніх нормативних документів, зокрема «Положення про академічну мобільність здобувачів освіти ДБТУ» (<https://surl.li/kwytoo>). Інформація про відповідні процедури доводиться до здобувачів освіти кураторами під час перших ознайомчих зустрічей, а також розміщена у відкритому доступі на офіційному сайті ДБТУ, що забезпечує прозорість та доступність процесу. Прикладом реалізації академічної мобільності є участь здобувачки Марії Пращерук у програмі обміну з Рейн-Ваальським університетом прикладних наук (Німеччина); однак через повномасштабне вторгнення в Україну результати цієї мобільності не були перезараховані, оскільки здобувачка не подала відповідної заяви, про що повідомив гарант ОП під час зустрічі 3. Також під час зустрічі 9 випускник даної ОП і здобувач магістерського рівня з аналогічної спеціальності Олександр Корінко підтвердив ЕГ свою участь у проєкті «Capacity Building for Ukraine: Sustainable Securing of Ukrainian Teaching and Research», за результатами якого йому були перезараховані певні теми з освітніх компонентів. У ДБТУ процедура визнання ПРН, отриманих зокрема в інших ЗВО, а також під час академічної мобільності, регулює Положення про академічну мобільність здобувачів (протокол від 23.12.2021 №4) (<https://surl.li/lgevkl>). Згідно з Положенням, основними видами академічної мобільності є навчання, викладання, стажування та проведення наукової діяльності у іншому ЗВО на території України чи поза її межами. Відбір учасників для академічної мобільності здійснюється конкурсною комісією, склад якої затверджується ректором ДБТУ. Конкурс на участь у програмах академічної мобільності проводиться шляхом відкритої процедури. Уся інформація про міжнародну академічну мобільність доступна у відкритому доступі на сайті ДБТУ (<https://surl.li/oscpbf>). Щодо питання про перезарахування результатів навчання регулюються Положенням про академічну мобільність здобувачів ДБТУ (<https://surl.li/lgevkl>). Перезарахування результатів навчання з навчальних дисциплін проводиться на підставі порівняння ОП відповідної спеціальності та Академічної довідки, що надає здобувач. Основною вимогою ДБТУ для перезарахування обов'язкових дисциплін та вибірових компонент є співпадіння заявлених результатів навчання. Під час зустрічі 6 здобувачі підтвердили обізнаність про можливість участі в академічній мобільності та перезарахування результатів навчання, але водночас зазначили недостатню поінформованість щодо конкретних ресурсів для пошуку актуальної інформації. Це свідчить про необхідність посилення інформаційної підтримки учасників освітнього процесу. Попри зазначене, формальні механізми визнання результатів навчання у межах освітньої програми функціонують ефективно, забезпечуючи належну реалізацію прав здобувачів відповідно до чинного законодавства.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

У Державному біотехнологічному університеті здійснюється визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти, що регламентується «Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у закладах освіти, у неформальній та інформальній освіті» (<https://surl.li/ijhseq>). Процедура є чіткою, зрозумілою, врегульованою на нормативному рівні та передбачає подання здобувачем заяви, надання документів, що підтверджують результати навчання, створення спеціальної комісії для розгляду заяви, а також складання протоколу рішення комісії, що забезпечує прозорість процесу. Інформація про можливість визнання результатів навчання з неформальної та інформальної освіти є відкритою і доступною на сторінці кафедри у розділ «Здобувачам» у вкладці «Неформальна освіта» (<https://surl.lu/ndiiab>). Для перезарахування результатів здобувач має подати заяву (приклад заяви знаходиться на сайті кафедри у розділ «Здобувачам» у вкладці «Неформальна освіта» (<https://surl.lu/ndiiab>) та документи, що підтверджують результати навчання, до деканату за адресою dbtu.fevf@gmail.com. Практична реалізація процедури визнання підтверджується прикладами: здобувачі спеціальності 051 «Економіка» Волошко Дмитро Олексійович та Качан Анна Русланівна надали сертифікати про проходження курсу «Академічна доброчесність: онлайн-курс для викладачів» тривалістю 60 годин (2 кредити ЄКТС). За результатами співбесіди комісія у складі гаранта освітньої програми та представників кафедри глобальної економіки визначила, що набуті компетентності частково відповідають освітній компоненті «Вступ до фаху та академічна доброчесність» ОП «Економіка», і ухвалила рішення про часткове перезарахування результатів навчання в обсязі 10 годин. Це свідчить про реальне застосування процедури визнання та відповідність критеріям об'єктивності, прозорості й нормативної визначеності. Разом з тим, під час Зустрічі 5 зі здобувачами освіти експертна група з'ясувала, що рівень обізнаності студентів щодо можливостей перезарахування результатів, здобутих у процесі неформальної та інформальної освіти, є недостатнім, що свідчить про потребу у посиленні інформаційної підтримки.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Експертна група встановила повну відповідність за підкритеріями 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, оскільки правила прийому містять детальну інформацію, відповідають Умовам (Порядку прийому), чітко визначені, публічно доступні і є недискримінаційними (п.3.1); зміст програм вступних випробувань і завдання враховують особливості освітньої програми, критерії оцінювання та методи є об'єктивними і чіткими, дати затвердження програм вступних випробувань відповідають установленим строкам (п.3.2); Державний біотехнологічний університет забезпечує у межах освітньої програми визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах, при цьому правила та процедури визнання нормативно врегульовані і не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, а здобувачі освіти поінформовані про відповідні можливості (п.3.3); правила та процедури визнання програмних результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, нормативно врегульовані, відповідають чинному законодавству та є доступними для всіх учасників освітнього процесу (п.3.4). Разом із тим, виявлено окремі випадки недостатньої обізнаності здобувачів освіти щодо процедур перезарахування результатів навчання, що потребує посилення інформаційної підтримки, і в сукупності обґрунтовує за критерієм 3 рівень відповідності В.

Недоліки

1. Обмежена академічна мобільність здобувачів даної освітньої програми при наявності можливостей програм Erasmus+ та укладених угод з міжнародними партнерами в ДБТУ. 2. Обмежений доступ здобувачів до навчального контенту освітніх платформ Coursera, Udemu та інших в межах освітніх компонент.

Рекомендації

1. До початку 2025-2026 н.р. гаранту спільно з очільником відділу міжнародних зв'язків провести інформаційні заходи для здобувачів освіти (інформаційні сесії, тренінги або консультації) для підвищення обізнаності здобувачів щодо існуючих можливостей внутрішньої і закордонної мобільності (в очному і онлайн форматі) для активнішої участі в програмах мобільності. 2. До завершення 2025-2026 н.р. директору Наукової бібліотеки ДБТУ спільно з відповідальними за ІТ сервіси в ДБТУ організувати доступ здобувачам і науково-педагогічним працівникам до міжнародних освітніх платформ Coursera, Udemu та інших для розширення освітніх можливостей учасників освітнього процесу у результаті неформальної/інформальної освіти.

Рівень відповідності Критерію 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Освітній процес на ОП «Економіка» в ДБТУ відповідає вимогам законодавства України та Стандарту вищої освіти, що підтверджується виконанням внутрішніх нормативних документів, зокрема «Положення про організацію освітнього процесу в ДБТУ» (<https://surl.li/ejrexpr>), яке регламентує освітній процес з урахуванням вимог ECTS. Методи навчання на ОП включають традиційні форми, такі як лекції, семінарські практичні заняття, тренінги, а також інноваційні інтерактивні методи, наприклад, кейс-методи, мозковий штурм і групові завдання. Зокрема, під час зустрічі з НПП доц. Ю. Пащенко, що викладає ОК ПП 16 «Обґрунтування господарських рішень» зазначила, що застосовує методи аналізу ситуацій і групових завдань, що сприяє розвитку критичного мислення, а в ОК «Економіка сільського господарства» – метод мозкового штурму. В ОК ПП 13 «Міжнародні економічні відносини та світове господарство» (доц. Т. Бабан) використовуються інтерактивні карти. На зустрічах із здобувачами М. Філоненко (2 к.) відзначив використання економічних моделей і практичних прикладів в ОК ПП 7 «Економіка агропромислового підприємства», а А. Дорофеева акцентувала на використанні асоціативного методу. Разом з цим, у представлених на запит ЕГ робочих програмах ОК, методи навчання описані формально і у всіх робочих програмах обмежуються традиційними підходами (за виключенням ОК ПП17 «Економічна аналітика»). Бракує інтерактивних та інноваційних методів, які описані під час зустрічі з ЕГ. ДБТУ адаптував освітній процес до дистанційного формату через платформи Google Meet та Zoom, що забезпечує доступність навчання для здобувачів. Платформа Moodle також активно використовується для самостійної роботи. Методи, засоби та технології навчання відповідають принципам студентоцентрованого підходу, адже дають змогу здобувачам обирати форми навчання, брати участь у групових завданнях і активно впливати на освітній процес, що сприяє індивідуалізації освітніх траєкторій та кращому засвоєнню матеріалу. Академічна свобода в ДБТУ проявляється через автономність НПП у виборі методів навчання, розробці авторських курсів та оновленні навчальних матеріалів. Здобувачі реалізують академічну свободу через вибір навчальних дисциплін, що, зокрема, підтверджено під час зустрічі із здобувачами А. Орел та А. Дорофеевою (3 к.). Щодо моніторингу методів навчання, ЕГ відзначає, що опитування здобувачів, які проводить ДБТУ, мають методологічні недоліки. У 2024 р. за ОП «Економіка» (магістри та бакалаври) участь у опитуванні взяли 15 осіб. Залучення здобувачів різних рівнів освіти в одне опитування робить результати недостатньо репрезентативними, зокрема для оцінки ефективності методів навчання. Крім цього, 86,5% здобувачів відповіли, що повністю задоволені методами, а 13,5% – скоріше так, але не повністю, що не зовсім відповідає інформації, наведеної у ВСО. Оскільки участь у опитуванні брала незначна кількість здобувачів, це не дає змоги однозначно оцінити ефективність методів навчання для цієї ОП.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

Учасникам освітнього процесу на ОП «Економіка» надається доступ до інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання через офіційний сайт університету, внутрішні платформи та безпосередньо через кураторів і викладачів. Освітня програма та її проект оприлюднюються на сайті ЗВО (<https://surl.li/orisud>). На сайті університету (<https://surl.li/kgpehe>) та в системі Moodle доступні силабуси для всіх освітніх компонентів, передбачених програмою. Вони містять інформацію про цілі, зміст дисциплін, програмні результати навчання та критерії оцінювання. Під час зустрічі зі здобувачами, вони не виявили жодних фактів несвоєчасного надання інформації щодо цілей, змісту та результатів навчання або критеріїв оцінювання. Всі здобувачі вищої освіти підтвердили, що викладачі на першому занятті завжди інформують їх про цілі та зміст ОК, критерії оцінювання та методи навчання. Крім того, куратори груп під час окремої зустрічі з ЕГ зазначили, що ознайомлюють здобувачів з графіком освітнього процесу та шляхами доступу до навчально-методичних матеріалів на сайті університету. Це дає змогу здобувачам своєчасно отримати всю необхідну інформацію для організації навчання. Під час резервної зустрічі доц. Ю. Пащенко продемонструвала систему Moodle, яка містить всі необхідні матеріали, включаючи робочі програми, методичні вказівки та інші електронні освітні ресурси для підтримки здобувачів у досягненні програмних результатів навчання. Вона також зазначила, що Moodle є важливим інструментом для організації навчального процесу та надання здобувачам доступу до навчальних матеріалів у будь-який час.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

ДБТУ освіти забезпечує поєднання навчання та досліджень в межах ОП через різні канали та методи, що відповідають цілям даної ОП. НПП цієї ОП ведуть потужну наук. діяльність, відображену в наук. публікаціях і використовується у викладанні. Під час зустрічей з НПП і здобувачами підтверджено, що тематика наук. досліджень

НПП пов'язана з актуальними проблемами ОК. Кожен НПП даної ОП має наук. розробки, що активно використовуються у викладанні. Зокрема, наук. публікації НПП включені до навч. матеріалів (силабусів і РП), є основою для самостійної роботи здобувачів. Здобувачі мають можливість залучатися до дослідницької діяльності через участь у наук. гуртках, написання наук. статей та тез доповідей на конференціях. Д.Волошко, здобувач ОП, підтвердив свою участь у наук. гуртку Global Economy Hub, де працює над дослідженнями ек-ного розвитку. Керівниця гуртка, доц. Л. Шелудько, поділилася інформацією про діяльність гуртка та напрямками досліджень, в яких здобувачі беруть участь. Цей гурток є важливою платформою для здобувачів, де вони працюють над реальними дослідницькими проектами та публікують результати своїх досліджень. Проректор з наук. роботи, д.т.н., проф. В.Михайлов на зустрічі 1 кожна кафедра ДБТУ реалізує мінімум 2 напрямки наук. досліджень: ініціативні теми кафедри та госпроговорні теми. Результати цих досліджень активно використовуються в освітньому процесі, що забезпечує практичне застосування наук. знань. На запит ЕГ отримана інформація про високу публікаційну активність здобувачів. У 2024 вони опублікували 6 статей і 98 тез доповідей. Наприклад, результатами дослідження Analysis of enterprise income in modern conditions of Ukraine, представленого на міжнар. конф. в Туреччині, активно користуються під час викладання Економічної аналітики. Це сприяє кращому розумінню реальних ек-них процесів та застосуванню знань у практичних ситуаціях. Здобувачі також активно залучаються до підготовки кваліфікаційних робіт на замовлення підприємств. Більшість кваліфікац. робіт виконуються на основі реальних матеріалів, наданих підприємствами, що підтверджується відповідними рецензіями (додаток 3 – відповідь ДБТУ на запит ЕГ). Це дає можливість інтегрувати теоретичні знання з практичною діяльністю на підприємствах, сприяючи розвитку аналітичних навичок та підготовці до професійної діяльності. У тематиці бакалаврських робіт багато тем мають аграрну спрямованість, що відображає специфіку ОП і регіональні особливості. Також значна увага приділяється питанням ек-ного розвитку в умовах воєнного стану і повоєнного відновлення України. На запит ЕГ в тематиці курсових робіт з 2024 більше уваги приділяється темам інтенсифікації та спеціалізації виробництва, з'явилися теми, пов'язані з воєнним часом та антикризовим управлінням, посилено увагу до тем, пов'язаних з ефективністю різних форм організації виробництва (лізинг, диверсифікація, спеціалізація). Разом із тим, здобувачі не долучаються до наук.-досл. тем, які реалізує кафедра глобальної економіки.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

ЕГ зазначає, що НПП ОП «Економіка» постійно оновлюють зміст освітніх компонентів, адаптуючи їх до сучасних наукових досягнень та практик у відповідній галузі. Це оновлення відбувається через безперервну професійну діяльність НПП, включаючи участь у наукових конференціях, публікацію статей, а також участь у міжнародних стажуваннях та обміні досвідом з іншими освітніми закладами. Відповідно до Положення про освітні програми ДБТУ оновлення ОП проводиться не рідше, ніж 1 раз на 3 роки (п. 4.2.) (<https://surl.li/louuvi>). За даною ОП останні роки це відбувається щороку. Оновлення змісту освітніх компонентів найбільш яскраво проявляється у ОК, які викладаються за ОП «Економіка», де часто включають новітні наукові дослідження та глобальні тренди (Наприклад ОК ПП 20): Економіка інновацій. Одним із важливих напрямів оновлення змісту дисциплін є дослідження, проведені викладачами, які активно впроваджуються в навчальний процес. Наприклад, доцент Ю.В. Пашенко, яка пройшла стажування в рамках програми Erasmus+ у Рейн Ваальському університеті, використовувала досвід розвитку відновлюваної енергетики, порівнюючи підходи Німеччини та України. Цей досвід був інтегрований у курс «Економіка сільського господарства», що дозволило значно оновити матеріали курсу, зробивши їх більш релевантними до сучасних викликів у галузі енергетики та аграрної економіки. На зустрічі 4 професор С. Зубков, у свою чергу, поділився своїм досвідом впровадження результатів власних досліджень у вибіркоку дисципліну, що дає змогу включати новітні наукові підходи у викладання і дає студентам можливість здобувати актуальні знання, які відповідають потребам ринку праці. Важливим аспектом оновлення змісту освітніх компонентів є участь викладачів у міжнародних наукових конференціях, круглих столах та інших наукових заходах. Публікації викладачів кафедри регулярно включаються до навчальних матеріалів, що використовуються під час лекцій та практичних занять. Щорічно проводяться опитування серед здобувачів, роботодавців та академічної спільноти, що дозволяє збирати зворотній зв'язок та виявляти актуальні потреби в оновленні навчальних компонентів. Результати опитувань дають змогу коригувати зміст дисциплін, щоб забезпечити їхню відповідність вимогам ринку праці та актуальним науковим тенденціям. Разом з цим, ЕГ зазначає, що є ОК зміст яких має бути суттєво оновлено. Наприклад, зміст ОК ПП 14 «Планування економічної діяльності» не враховує сучасні економічні виклики, такі як цифровізація, сталий розвиток та глобалізація. Практичні завдання та теоретичні аспекти курсу базуються на класичних методах, які не відповідають реаліям сучасної економіки. Частково це також стосується ОК ПП 19 «Економіка праці та соціально-трудові відносини» та ОК ПП 15 «Регіональна економіка» (ОК ПП 5).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

На зустрічі з адміністративним персоналом було підтверджено, що ДБТУ активно формує умови для навчання, викладання, проходження практики, стажування та проведення наукових досліджень за кордоном у рамках міжнародної академічної мобільності. Ведеться активна інформаційна діяльність щодо програм міжнародного обміну та академічної мобільності, що підтверджується укладеними угодами про співпрацю з іноземними університетами. Наприклад, в рамках співпраці з Рейн-Ваальським університетом прикладних наук (Німеччина), здобувачі мають можливість навчатися та проходити стажування, що розширює їх міжнародний досвід і сприяє інтеграції знань із сучасними світовими практиками. Доказом активної інтернаціоналізації є участь здобувачів і викладачів у міжнародних програмах мобільності, таких як програма Erasmus+ та інші міжнародні проекти.

Зокрема, доцент Ю. Пащенко пройшла академічну мобільність у рамках програми Erasmus+ на базі того ж університету у 2024 році, що сприяло впровадженню отриманого досвіду у викладання ОК «Економіка сільського господарства» з темою розвитку відновлюваної енергетики. Викладачі також активно долучаються до міжнародних наукових проєктів та конференцій. Наприклад, проф. О. Онегіна та В. Вітковський мають досвід роботи за кордоном і активно застосовують отримані знання під час викладання. Важливим є також участь у міжнародних стажуваннях, таких як «Sustainable Securing of Ukrainian Teaching and Research», де викладачі обмінюються досвідом з іноземними колегами, що дозволяє вдосконалювати зміст освітніх компонентів. Для здобувачів також створено умови для участі у міжнародних вебінарах та конференціях. Зокрема, здобувачі мали можливість прослухати гостьову лекцію Анни Радулеску, асоційованого професора Будапештського університету, що дозволило їм розширити знання в межах своєї спеціальності та ознайомитися з міжнародними підходами до економічної діяльності. На зустрічі зі здобувачами було підтверджено, що вони мають доступ до міжнародних наукометричних баз даних, таких як Scopus та Web of Science, що сприяє розвитку їхніх дослідницьких навичок. Однак практики участі в міжнародних проєктах у них немає.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ЕГ встановила повну відповідність за підкритеріями 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, оскільки форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та ПРН, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи (п.4.1); усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК (п.4.2); ДБТУ забезпечує поєднання навчання і досліджень, інтернаціоналізацію діяльності (п. 4.3); НПП регулярно переглядають і оновлюють зміст ОК (п.4.4). Разом з тим, необхідно вдосконалити систему моніторингу ефективності методів навчання та збільшити репрезентативність опитувань серед здобувачів. Це дозволить не лише підвищити точність оцінки навчального процесу, але й сприятиме запровадженню нових інноваційних методів, таких як гейміфікація навчання, віртуальні економічні моделювання та інтерактивні платформи для досліджень. Урахування зазначених моментів дозволить підвищити загальний рівень відповідності та ефективності освітнього процесу на ОП «Економіка». Позитивні практики за критерієм 4: 1. Підготовка кваліфікаційних робіт на замовлення підприємств, більшість кваліфікаційних робіт виконуються на основі реальних матеріалів, наданих підприємствами, що підтверджується відповідними рецензіями, що створює можливості інтегрувати теоретичні знання з практичною діяльністю на підприємствах, сприяючи розвитку аналітичних навичок та підготовці до професійної діяльності.

Недоліки

1. Формальний підхід до визначення методів навчання у робочих програмах навчальних дисциплін. Робочі програми описують методи навчання переважно через традиційні підходи, без акценту на інтерактивні чи інноваційні методи, які були зазначені під час зустрічей з НПП. Відсутність різноманітності в методах обмежує здатність викладачів адаптуватися до сучасних тенденцій у викладанні, а також знижує ефективність освітнього процесу. 2. Наявні методологічні недоліки у проведенні моніторингу якості освітньої діяльності, зокрема в частині методів навчання. Зокрема залучення здобувачів різних рівнів освіти в одне опитування спотворює результати, що ускладнює оцінку ефективності методів навчання та знижує точність моніторингу. Опитування здобувачів мають низьку репрезентативність. 3. Зміст кількох ОК, таких як «Планування економічної діяльності» (ОК ПП 14), «Економіка праці та соціально-трудові відносини» (ОК ПП 19), «Регіональна економіка» (ОК ПП 5), містить застарілі методи та підходи, які не враховують сучасні глобальні тренди, такі як цифровізація, сталий розвиток і глобалізація економіки. Це призводить до невідповідності змісту сучасним економічним викликам. 4. Здобувачі недостатньо долучаються до науково-дослідних тем (проєктів), що реалізуються кафедрою глобальної економіки та міжнародної академічної мобільності.

Рекомендації

1. До початку 2025-2026 н.р. НПП рекомендується оновити робочі програми, зробивши акцент на інноваційні та інтерактивні методи навчання, зокрема кейс-методи, мозковий штурм та групові завдання. Рекомендується забезпечити більш різноманітний та конкретний опис методів навчання за окремими темами, що відповідатиме сучасним освітнім тенденціям. 2. До початку 2024-2026 н.р. Центру менеджменту якості освіти розробити методологію опитувань для здобувачів різних рівнів освіти. Гаранту ОП необхідно посилити роботу щодо інформування здобувачів про проведення опитувань та їх важливість. 3. До початку 2025-2026 н.р. НПП рекомендується суттєво оновити зміст ОК «Планування економічної діяльності», «Економіка праці» та «Регіональна економіка», інтегруючи нові підходи до планування, які враховують цифровізацію, сталий розвиток та глобалізацію. Це дозволить здобувачам засвоїти сучасні стратегії та методи економічного аналізу. 4. Протягом 2025-2026 н.р. завідувачу кафедри рекомендується залучити здобувачів до науково-дослідних тем кафедри глобальної економіки, включаючи проведення аналітичної роботи чи оформлення звітів для отримання здобувачами практичного досвіду в наукових дослідженнях. Протягом 2025-2026 н.р. гаранту ОП спільно з відділом міжнародних зв'язків

активізувати роботу щодо залучення здобувачів у міжнародні дослідницькі проєкти, організовувати стажування та обміни, що дозволить їм не лише отримувати досвід, а й долучатися до актуальних міжнародних досліджень.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

У межах реалізації ОП «Економіка» забезпечено дотримання прозорих, нормативно врегульованих та орієнтованих на результат підходів до оцінювання здобувачів вищої освіти, що було підтверджено здобувачами, представниками студентського самоврядування, випускниками ОП та НПП у процесі спілкування ЕГ з відповідними фокус-групами. Організація поточного та підсумкового контролю регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в ДБТУ (<https://biotechuniv.edu.ua/pro-universitet/publicna-informatsiya/normativna-baza/>). Форми контролю визначені у силабусах та робочих програмах навчальних дисциплін, за семестровими заліками оцінки виставляються за індивідуальні завдання та тести, оцінка за семестровий екзамен визначається за результатами контрольного заходу. У робочих програмах вказано розподіл балів, критерії оцінювання (визначені кафедрами) та терміни проведення контрольних заходів, семестрового контролю і атестації за ОП «Економіка». Для кожного освітнього компонента встановлені обсяг та форми контролю, що наведені в силабусах ОК, що дозволяє забезпечити відповідність оцінювання рівню сформованості програмних результатів навчання, визначених у стандарті вищої освіти. Критерії оцінювання дають можливість об'єктивно визначити досягнення здобувачами РН як за окремими ОК, в силабусах яких наведено систему оцінювання із зазначенням виду діяльності та відповідних балів (<https://ksu24.kspu.edu/s/oppcc>), так і за ОП загалом. Оцінювання є поетапним і здійснюється із використанням ресурсів платформи Moodle та загальнодоступних платформ для проведення відеоконференцій. Положенням передбачена процедура ліквідації академічних заборгованостей та продовження навчання за умови наявності не більше двох незадовільних оцінок; перездача контрольних заходів проводиться до початку наступного семестру. Здобувачі своєчасно інформуються про форми, зміст і критерії оцінювання під час першого заняття з кожного освітнього компонента; силабуси оприлюднені на офіційному сайті університету (<https://ksu24.kspu.edu/s/oppcc>), а робочі програми доступні через платформу Moodle. Здобувачам вищої освіти надається зворотний зв'язок за результатами оцінювання, що було підтверджено у ході спілкування експертної групи з фокус-групою здобувачів (зустріч №7). Рівень складності завдань за освітніми компонентами коригується за результатами обговорення аналітичних звітів (аналіз успішності і якості знань) про підсумки сесій на засіданнях кафедр, що було підтверджено під час зустрічі ЕГ із завідувачем кафедри та науково-педагогічними працівниками. Критерії оцінювання забезпечують об'єктивність та прозорість процесу оцінювання й дають можливість об'єктивно встановити рівень досягнення результатів навчання за освітніми компонентами.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Атестація здобувачів вищої освіти за освітньою програмою «Економіка» у ДБТУ здійснюється відповідно до Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 051 «Економіка». Формою атестації є публічний захист кваліфікаційної роботи, що передбачено в освітній програмі (<https://biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2025/04/051b-e-opp-24v.pdf>). Процедура атестації реалізується згідно з Положенням про підготовку і захист кваліфікаційних робіт студентами ДБТУ, затвердженим рішенням Вченої ради від 23.12.2021 (<https://biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2022/04/norm-b-org-op-pol4.pdf>). Кваліфікаційна робота має практичне спрямування та дозволяє оцінити досягнення здобувачем програмних результатів навчання, передбачених освітньою програмою. Це було підтверджено гарантом освітньої програми під час зустрічі з експертною групою, а також наданим на запит ЕГ рекомендованим переліком тем бакалаврських робіт, що відповідають ОП «Економіка». Рецензування кваліфікаційних робіт здійснюється провідними науково-педагогічними працівниками суміжних кафедр, що сприяє об'єктивності оцінювання, зокрема кваліфікаційна робота здобувачки Дороніної Вікторії на тему «Інвестиційний проєкт та оцінка його ефективності» пройшла рецензування у доцента кафедри обліку і фінансів Кременчуцького національного університету ім. М. Остроградського Хоменко Л.М. (відповідно до наданих на запит ЕГ документів). До захисту допускаються лише ті роботи, які відповідають вимогам, визначеним пунктом 8 Положення про підготовку і захист кваліфікаційних робіт студентами ДБТУ. Після захисту кваліфікаційні роботи розміщуються у внутрішньому репозитарії університету; доступ до них надається за окремим запитом. Кваліфікаційні роботи не перебувають у вільному доступі, що було підтверджено керівництвом ДБТУ під час зустрічі 1 з експертною групою. В якості причини проректором з науково-педагогічної роботи М. Серіком була зазначена потенційна академічно недоброчесна поведінка зовнішніх

користувачів цими роботами за наявності вільного доступу. ЕГ були надані Протоколи оригінальності робіт здобувачів Рубіс Єлизавети Андріївни “Формування витрат на виробництво продукції рослинництва” оригінальність 56,2% та Ткаченко Світлани Євгенівни “Інвестиційний проєкт та оцінка його ефективності” оригінальність 70,1%, що відповідають висновку, що роботи можуть бути допущені до захисту після доопрацювання. На зустрічі з ЕГ гарант програми підтвердив, що роботи були доопрацьовані та захищені, але підтверджень у вигляді документації на запит ЕГ отримано не було.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ДБТУ проведення контрольних заходів за освітньою програмою «Економіка» бакалаврського рівня здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ДБТУ (наказ від 10.03.2025 №01-01/79) та Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин (протокол від 28.10.2021) (<https://ksu24.kspu.edu/s/J5hrN>), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу і оприлюднені на сайті ДБТУ. Нормативне врегулювання охоплює види і форми контролю, правила повторного проходження контрольних заходів, а також процедури подання апеляцій. У Положенні про організацію освітнього процесу передбачено обов'язковість повторного вивчення освітнього компонента у разі отримання здобувачем незадовільної оцінки (F, 1–34 бали) та здійснено відсилання до Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення та надання академічної відпустки здобувачам освіти, які навчаються в ДБТУ (наказ від 28.06.2024 №01-01/267) (<https://ksu24.kspu.edu/s/86sYT>). Водночас у зазначеному документі процедура повторного вивчення ОК відсутня. За результатами спілкування ЕГ зі здобувачами встановлено, що вони обізнані з правилами контролю, критеріями оцінювання та порядком подання апеляцій. Інформація доводиться через кураторів академічних груп, НПП, які викладають відповідні ОК, а також через РП дисциплін, що було підтверджено під час зустрічей ЕГ з НПП та кураторами. До контрольних заходів періодично залучаються завідувач кафедри, гарант ОП, декан факультету, що також було підтверджено здобувачами. Здобувачі отримують від викладачів зворотний зв'язок за результатами оцінювання у вигляді роз'яснень та уточнень, що підтверджено під час спілкування ЕГ зі здобувачами різних курсів. За окремими дисциплінами на платформі Moodle передбачено проведення анкетування після завершення семестру, а також доступне загальне опитування на сайті університету (<https://ksu24.kspu.edu/s/b25wC>). Водночас в окремих випадках кількість учасників опитування становила лише 1-3 особи, що ставить під сумнів його репрезентативність. Питання врегулювання конфліктних ситуацій між учасниками освітнього процесу регламентується Положенням про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (наказ від 23.12.2022) (<https://ksu24.kspu.edu/s/pX2cv>). Під час зустрічей зі здобувачами не було виявлено випадків конфліктних ситуацій; відзначено студентоцентрованість викладачів. Реалізація ОП «Економіка» у ДБТУ базується на задокументованих та відкрито комунікованих правилах контролю, що гарантують об'єктивність оцінювання, прозорість процедур і дотримання принципів академічної доброчесності. Ліквідація академічних заборгованостей здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ДБТУ (<https://ksu24.kspu.edu/s/KvxyO>). Разом із тим встановлено, що процедура повторного вивчення освітнього компонента у випадку незадовільної оцінки наразі не має повного нормативного врегулювання.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Політика та процедурне регулювання АДЧ у ДБТУ реалізуються через Кодекс АДЧ та Положення про АДЧ та етику академічних взаємовідносин. ДБТУ створив і підтримує діяльність групи сприяння АДЧ, що функціонує на підставі Положення (<https://ksu24.kspu.edu/s/s9nTn>). Усі учасники освітнього процесу ознайомлюються з політикою АДЧ на різних етапах навчання: під час вступу (інструктаж для першокурсників), при укладанні індивідуальних навч.планів. Бібліотека ДБТУ активно долучається до популяризації АДЧ через проведення тематичних заходів, що було підтверджено ЕГ під час зустрічі з керівницею бібліотеки. Для перевірки академічних текстів ДБТУ з 2024 використовує програмний комплекс StrikePlagiarism. З урахуванням показників звіту подібності керівник кваліфікаційної роботи здійснює експертну оцінку та ухвалює висновок про оригінальність роботи. У разі низької оригінальності здобувач має право на доопрацювання роботи, а в разі незгоди – право на подання апеляції. ЕГ було надано Інструкцію про порядок проведення перевірки кваліфікаційних робіт студентів на наявність текстових запозичень з інших документів (<https://ksu24.kspu.edu/s/xAqhR>). Разом із інструкцією пропонуються додаткові сервіси перевірки тексту на збіги <https://ksu24.kspu.edu/s/RbgoF>. На зустрічах з гарантом/зав. кафедри та кураторами зазначено, що випадки академічного плагіату в кваліфікаційних роботах здобувачів відсутні. У ДБТУ створена та функціонує обрана на 3 роки комісія з АДЧ, етики та управління конфліктами і діє відповідно до Положення про комісію з АДЧ. На запит ЕГ отримані протоколи перевірки бакалаврських робіт з найвищим рівнем текстових збігів - Є.Рубіс на тему Формування витрат на вир-во продукції рослинництва (схожість 56,2%), С.Ткаченко Інвестиційний проєкт та оцінка його ефективності (схожість 70,1%) з висновком умовно оригінальна робота (для текстових збігів 50%-74%). При формулюванні висновків за підписами зав. кафедри, наук. керівника,

відповідального з організації і контролю не зазначено, чи вважається такий відсоток текстових збігів плагіатом, зазначено, що робота є умовно оригінальною і може бути допущена до захисту після доопрацювання. Повторного протоколу перевірки на плагіат ЕГ не отримала в документах. На зустрічі 13 членкиня комісії з АДЧ, етики та управління конфліктами Н.Ніколаєнко зазначила, що засідань у них не проводилося з приводу порушення АДЧ, остаточне рішення про допуск приймає науковий керівник і кафедра після доопрацювання кваліфікаційної роботи. Лише за наявності 75% схожості необхідно провести розгляд повного звіту схожості із залученням фахівців із тематики кваліфікаційної роботи. У висновках наукового керівника і рецензії рецензента результати перевірки на текстові збіги не відображені. З 2024-2025 н.р. у ДБТУ діє нове Положення про організацію і порядок перевірки на наявність текстових запозичень в академічних текстах працівників та здобувачів допустимий показник текстових збігів для бакалаврських робіт - 30% і робота допускається до захисту.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ЕГ встановила повну відповідність за підкритеріями 5.1, 5.4, оскільки контрольні заходи та критерії оцінювання є чіткими, зрозумілими та дозволяють встановити досягнення здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти результатів навчання, здобувачі мають змогу ознайомитись з цими критеріями до початку курсу, з силабусів і РНП дисциплін на платформі Moodle (п.5.1); форми атестації у вигляді захисту кваліфікаційної роботи здобувачами вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (п.5.2). Разом із цим, встановлено часткову відповідність підкритерію 5.3, хоч у ДБТУ визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, доступні для всіх учасників освітнього процесу, проте встановлене неповного висвітлення процедури повторного вивчення ОК, залучення більше, ніж одного НПП або представника кафедри/деканату до участі в контрольних заходах має епізодичний характер. У ДБТУ визначена інституційна політика і процедури дотримання академічної доброчесності із заниженими вимогами до якості кваліфікаційних робіт, прийняття рішень щодо дотримання вимог до АДЧ делеговане на рівень кафедри, що не сприяє ефективній протидії порушенням академічної доброчесності (п. 5.4), що обґрунтовує за критерієм 5 рівень відповідності ??? Позитивні практики за критерієм 5: 1. Визначення розподілу критеріїв оцінювання між поточним і підсумковим контролем у силабусах і розподіл балів за темами в робочих програмах дисциплін формує чіткі очікування здобувачів до підготовки з кожної освітньої компоненти.

Недоліки

1. Обмежений доступ до репозиторію кваліфікаційних робіт здобувачів на офіційному сайті ДБТУ. 2. Відсутня регламентація процедури повторного вивчення освітніх компонент здобувачами, епізодичний характер комплексного залучення НПП до проведення контрольних заходів. 3. Процедура перевірки кваліфікаційних робіт на текстові збіги делегована на рівень кафедри і допуск до захисту визначається науковим керівником і засіданням кафедри, що створює конфлікт інтересів.

Рекомендації

1. До завершення 2025-2026 н.р. робочій групі з науково-педагогічної діяльності забезпечити внесення до Положення про підготовку і захист кваліфікаційних робіт студентами ДБТУ (протокол від 23.12.2021 № 4) вимоги про вільний доступ кваліфікаційних робіт у репозитарії ДБТУ, щоб продемонструвати прозорість процедур дотримання академічної доброчесності. 2. До завершення 2025-2026 н.р. проректору з науково-педагогічної роботи забезпечити організацію роботи щодо внесення процедури повторного вивчення освітньої компоненти здобувачами ДБТУ до Положення про організацію освітнього процесу і Про порядок відрядження, переривання навчання, поновлення, переведення та надання академічної відпустки здобувачам освіти, які навчаються у ДБТУ, щоб уніфікувати процедури перездач освітніх компонент для здобувачів. 3. До початку 2025-2026 н.р. переглянути процедуру перевірки кваліфікаційних робіт на дотримання вимог академічної доброчесності із розглядом результатів текстових збігів на інституційному рівні із залученням комісії з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами та груп сприяння академічної доброчесності для будь-яких рівнів текстових збігів з урахуванням результатів перевірки на текстові збіги у відгуках наукових керівників і рецензентів, щоб унеможливити наявність будь-якого відсотку плагіату у підсумкових варіантах кваліфікаційних робіт.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень Е

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Проаналізувавши інформацію щодо відповідності НПП ліцензійним вимогам, фахових публікацій (<https://ksu24.kspu.edu/s/HASGJ>), кваліфікації та досвіду, ЕГ дійшла висновку, що викладачі програми «Економіка» відповідають високим вимогам, що підтверджується їхньою кваліфікацією та науковими досягненнями. Гарант ОП, Ю. Філімонов (к.е.н., доцент), захистив дисертацію за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). Він має наукові публікації, зокрема в Фінансово-кредитній діяльності: проблеми теорії та практики (2021) та Журналі з менеджменту, економіки та технологій (2024), а також активно бере участь у міжнародних наукових проєктах, таких як Fundraising and organization of project activities in educational establishments: European experience (2021). Крім того, він викладає дисципліни англійською мовою і керує науковими роботами студентів, зокрема студентка, яку він курирує, посіла II місце у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт у 2023/2024 навчальному році. На ОП «Економіка» викладає 30 НПП, 29 з яких мають науковий ступінь та/або вчене звання. Всі викладачі відповідають вимогам, визначеним у Ліцензійних умовах провадження освітньої діяльності. Кожен НПП має не менше 5 публікацій у вітчизняних фахових виданнях або міжнародних наукометричних базах, таких як Scopus і Web of Science, що підтверджує їх здатність надавати здобувачам актуальні наукові знання. Професори О. Онегіна, В. Вітковський та Л. Ломовських мають досвід роботи з аспірантами, які захищають дисертації, що також свідчить про їх здатність забезпечувати високий рівень навчання. Ю. Філімонов, Л. Антощенко-Коваль, Ю. Пашенко, В. Мещеряков та Л. Шелудько керують науковими роботами аспірантів, що також підтверджує їхню кваліфікацію у науково-педагогічній діяльності. НПП також активно підвищують кваліфікацію через участь у міжнародних наукових стажуваннях та конференціях. Так, доц. Ю. Пашенко проходила академічну мобільність у рамках програми Erasmus+ на базі Рейн-Ваальського університету (Німеччина) у 2024 р., що дозволило їй впровадити отриманий досвід у викладання ОК «Економіка сільського господарства» з темою розвитку відновлювальної енергетики. Важливою складовою професійного розвитку викладачів є їхня участь у міжнародних наукових проєктах та конференціях. Наприклад, проф. С. Зубков впроваджує результати власних досліджень у вибірковій ОК, що дозволяє підвищити актуальність навчальних матеріалів і вдосконалити освітній процес. Детальніша інформація про публікаційну активність НПП кафедри доступна на сайті Web-портфолію науковців ДБТУ: <https://ksu24.kspu.edu/s/KadM9> Таким чином, викладачі, задіяні в реалізації освітньої програми «Економіка», мають достатній рівень кваліфікації та професійного досвіду, що дає змогу їм успішно забезпечувати освітні компоненти згідно з вимогами законодавства. Вони активно інтегрують наукові досягнення та міжнародний досвід у навчальний процес, що сприяє підвищенню якості освіти на програмі.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Процедури конкурсного відбору викладачів у ДБТУ регулюються Положенням про проведення конкурсного відбору для заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників ДБТУ та укладання з ними трудових договорів (контрактів), яке затверджено Рішенням Вченої ради ДБУ (протокол № 4 від 26.12.2024 р.) та введено в дію наказом в.о. ректора № 01-01/570 від 30.12.2024 р. (<https://surl.lu/iypsbj>). Згідно з пунктом 2.2 цього положення, у випадку тимчасового заміщення вакантної посади без конкурсу, ректор має право призначити на посаду особу до проведення конкурсу, при цьому така практика передбачає обмеження тривалості тимчасового призначення (не більше шести місяців або до завершення поточного навчального року). Це дозволяє уникнути порушення безперервності освітнього процесу в умовах оперативних змін. Також, у разі укладання трудового договору (контракту) на строк менший за 5 років, ректор може за згодою сторін продовжити строк контракту на підставі звіту про науково-педагогічну діяльність викладача. Це забезпечує гнучкість кадрових рішень, що є важливим для адаптації до змін у навчальному процесі та потребах університету. Відповідно до Положення про рейтингову систему оцінки діяльності науково-педагогічних працівників ДБТУ, з метою забезпечення прозорості і підвищення якості викладання, в ДБТУ щорічно проводиться рейтингування НПП, результати якого оприлюднюються на офіційному сайті (<https://surl.li/vwzbt1>). Це дає змогу оцінювати ефективність роботи викладачів. Незважаючи на гнучкість процедур, ДБТУ стикається з певними викликами у забезпеченні постійності конкурсного відбору, особливо у період з 2021 року, коли з огляду на об'єднання трьох ЗВО виникла необхідність уніфікації процедур конкурсного відбору. Цей процес триває, і вже 5 кафедр успішно пройшли конкурсний відбір, що є позитивною динамікою, зафіксованою під час зустрічі з проректором з науково-педагогічної роботи М. Серіком та в.о. начальника відділу кадрів Л. Харчевніковою. На зустрічі 4 з НПП (<https://ksu24.kspu.edu/s/VbNje>) Н.Шибасєва на питання, чому після захисту докторської дисертації у 2019 році вона не пройшла конкурс на посаду професорки, повідомила, що готує необхідну кількість публікацій до конкурсу, готує докторів філософії з економіки, видала 2 посібники з державного регулювання економіки, сучасних економічних теорій. Отже, хоча конкурсний відбір не проводиться безпосередньо з 2021 року, ці заходи були обґрунтовані необхідністю адаптації до нових умов і реорганізації Університету. Однак для повної відповідності законодавству (стаття 55 Закону України «Про вищу освіту» (<https://surl.lu/pzezmr>)) та забезпечення прозорості і справедливості процесу, ДБТУ рекомендується продовжити активну реалізацію конкурсного відбору для всіх вакантних посад, що дозволить поліпшити процедури і підтримати високий рівень професіоналізму серед НПП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

У ДБТУ залучаються роботодавці та їхні працівники до організації та реалізації освітнього процесу. Зокрема, здобувачі ОП «Економіка» брали участь у відкритих лекціях, таких як «Організація економічної служби підприємства в умовах сучасних викликів», «Аналіз шкідливого програмного забезпечення: погляд під мікроскопом», а також лекції начальника управління інноваційної діяльності Департаменту агропромислового розвитку ХОБА Юлії Марчук. Доцент кафедри глобальної економіки, М. Музиченко, працює за сумісництвом, маючи багаторічний досвід у Державній податковій службі України, що сприяє актуалізації матеріалів, які він викладає. Здобувачі також брали участь у курсі лекцій «Прикладна економіка галузевих ринків та міжнародна аграрна торгівля», який проводив д-р О. Перехожук, науковий співробітник Інституту ІАМО (Німеччина) у рамках проєкту «Німецько-український агрополітичний діалог». Це дозволяє здобувачам отримати актуальні знання та навички у галузі аграрної торгівлі. Програма також включає активну співпрацю з роботодавцями, наприклад, через участь у практичних заняттях та гостьових лекціях. На зустрічі з роботодавцями під час експертизи була присутня Т. Глянь – випускниця, заступник генерального директора ПП «Агро-Глянь» Зачепилівського району Харківської області, яка підтвердила активну співпрацю з кафедрою та участь у реалізації ОП «Економіка», зокрема в оновленні ОП та організації практики студентів. На відкритій зустрічі Н. Внукова – д.е.н., професор Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, зазначила спільні розробки з кафедрою проєктів в рамках програми Erasmus+, участь здобувачів ОП у студентських ініціативах ХНУЕУ та спільні конференції. Н. Вдовенко – д.е.н., професор Національного університету біоресурсів і природокористування України, відзначила активну співпрацю з ОП, зокрема через участь у конференціях та інших наукових заходах. ДБТУ має угоди з підприємствами різних галузей, що дозволяє організовувати стажування та забезпечувати практичне навчання для здобувачів. Зокрема, роботодавці, такі як представники аграрних підприємств, активно долучаються до атестації та проведення практики здобувачів. Таким чином, у процесі реалізації ОП «Економіка» значно посилено інтеграцію теорії з практикою, що дозволяє здобувачам отримати практичні навички та поглиблене розуміння реалій ринку праці. ЕГ підтверджує, що роботодавці активно залучаються до освітнього процесу, і рекомендує посилити роль гостьових лекцій, екскурсій та практичних занять професіоналами-практиками для глибшого формування фахових компетентностей здобувачів. Окрему увагу слід приділяти залученню випускників програми, що працюють у відповідних галузях, як гостьових лекторів.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

ДБТУ сприяє професійному розвитку викладачів через програми підвищення кваліфікації, участь у міжнародних стажуваннях, нагородження грамотами та подяками. Викладачі ОП «Економіка» постійно підвищують свою кваліфікацію, беручи участь у стажуваннях та тренінгах, що допомагає їм розвивати педагогічні та професійні навички. Наприклад, В. Онегіна, В. Антощенкова, Т. Бабан та Ю. Кравченко пройшли міжнародне стажування в Рейн-Ваальському університеті прикладних наук (Німеччина) у 2023 році, що сприяло покращенню їхніх професійних компетенцій та інтеграції у світовий науково-освітній простір. Університет стимулює професійний розвиток викладачів також через моральне заохочення. Наприклад, Ю. Філімонов отримав подяку від Департаменту освіти та науки ХОДА, Ю. Пашенко була відзначена подякою МОН України, В. Антощенкова – подякою ХВДА та ДБУ, а Т. Бабан – подякою ДБУ (інформація надана ЗВО за запитом ЕГ). Крім того, викладачі отримували грамоти від декана факультету економічних відносин та фінансів, що є важливим елементом морального стимулювання. Ці нагороди підтверджують високий рівень їхньої професійної діяльності та значний внесок у розвиток освітнього процесу. На зустрічі 11 директорка інституту післядипломної освіти та бізнес-освіти Оксана Біляєва повідомила, що вони надають платні послуги для зовнішніх слухачів і безкоштовні програми для власних НПП, працюють договори з іншими ЗВО, в які спрямовують своїх НПП. Також вони обліковують своєчасність проходження підвищення кваліфікації НПП в ДБТУ. Хоча моральне визнання та нагороди сприяють підвищенню мотивації викладачів, недостатність матеріальних стимулів обмежує ефективність професійного розвитку. ЕГ вважає за необхідне продовжити підтримку ініціатив, пов'язаних із підвищенням кваліфікації та міжнародною мобільністю викладачів, а також рекомендує впровадити додаткові матеріальні заохочення для викладачів, які активно долучаються не лише до цих програм, а й до інших ініціатив, спрямованих на підвищення якості навчання та розвитку освітнього процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ЕГ встановила повну відповідність за підкритеріями 6.1, 6.3, 6.4 оскільки викладачі мають високу кваліфікацію і спроможні забезпечити освітні компоненти у межах ОП з урахуванням вимог, визначених законодавством (п.6.1); у ДБТУ сформовані нормативні вимоги для проведення конкурсного відбору, процедури якого мають чіткі критерії для кожної посади НПП (п.6.2); професіонали-практики, експерти галузі, представники роботодавців залучаються до аудиторних занять (п.6.3); впроваджена система заохочення та фінансового стимулювання для розвитку викладацької майстерності (п.6.4). Разом із тим, на кафедрі глобальної економіки немає прецедентів проходження за конкурсом на посаду після введення нормативного положення про конкурсний відбір (п.6.2), що на думку ЕГ в сукупності обґрунтовує за критерієм 6 рівень відповідності В. Позитивні практики за критерієм 6: 1. ДБТУ має угоди з підприємствами різних галузей, що дозволяє організовувати стажування та забезпечувати практичне навчання для здобувачів, залучати роботодавців, зокрема, представників аграрних підприємств, для проведення атестації і практик здобувачів.

Недоліки

1. Процедура конкурсного відбору викладачів не проводилася з 2021 по грудень 2024 роки, що не відповідає вимогам законодавства, обмежує прозорість і рівність у процесі відбору викладачів та може негативно впливати на якість освітнього процесу. 2. Відсутність матеріального заохочення для НПП, які беруть активну участь у реалізації освітньої програми.

Рекомендації

1. До початку 2025-2026 н.р. керівництву ДБТУ відновити в повному обсязі процедуру конкурсного відбору викладачів для заміщення вакантних посад у ДБТУ, щоб забезпечити відповідність законодавчим вимогам та підвищити прозорість відбору. 2. До початку 2025-2026 н.р. керівництву ДБТУ при формуванні бюджету на наступний навчальний рік передбачити фінансові можливості для запровадження додаткових матеріальних заохочень для НПП, які найбільш активно беруть участь у реалізації ОП та сприяють підвищенню якості освіти та освітнього процесу.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

Під час огляду МТБ ЕГ пересвідчилася, що ДБТУ має достатню інфраструктуру для здійснення освітньої діяльності і досягнення визначених цілей і ПРН даної ОП. О.Тімченко ознайомила ЕГ з навч. приміщеннями, зокрема були оглянуті лекційні ауд. 212 і 206, конференц-зала, оснащена мультимедійним обладнанням, що використовується для засідань вченої ради та урочистого вручення дипломів. Продемонстровано укриття, в якому облаштовано комп'ютерні аудиторії з безперебійним електроживленням, які використовуються для проведення занять і НМТ. Зав.кафедри фізвиховання і спорту Л.Гринь ознайомив ЕГ зі спортивною інфраструктурою ДБТУ: спортивними, волейбольними залами, залом важкої атлетики, в яких регулярно організовуються студентські змагання. Було представлено інформацію про діяльність безоплатних спортсекцій для здобувачів як позааудиторних ініціатив під керівництвом кафедри. У складі інфраструктури ДБТУ функціонує наук.-інформаційний хаб Центру Євроінтеграції #ВІОТЕСН для проведення конференцій, частина його техоснащення тимчасово переміщена до укриття. Навчання за ОП здійснюється в онлайн-форматі з використанням платформи Moodle <http://moodle.btu.kharkiv.ua>, що забезпечує доступ здобувачів до силабусів і РП, навч. матеріалів, тестів, індивідуальних і групових форм роботи, засобів комунікацій з НПП. ЕГ також ознайомила з роботою Наук. бібліотеки ДБТУ у традиційному і в е-форматі, надаючи здобувачам доступ до наук.-період. видань, навч. літератури, е-книг та матеріалів НПП (<https://surl.li/qaktbi>). У звіті в.о. ректора (<https://ksu24.kspu.edu/s/dNWcL>) зазначено, що загальний обсяг фінансування наук. робіт у 2024 склав 5,76 млн.грн, що на 86% більше у порівнянні з 2022 і на 52% порівняно з 2023. Обсяг фінансування наук. робіт за загальним фондом за звітний період збільшився на 45 і на 87%, порівняно з 2022 і 2023. За спецфондом обсяг фінансування наук. робіт збільшився з 0,546 млн. грн у 2022 і 1,806 млн.грн. у 2023 до 2,07 млн.грн. у 2024, тобто більше у 4 і 1,1 рази відповідно. За 2024 коефіцієнт використання бюджетних коштів склав 0,6, а обсяг фінансування на 1 НПП по спецфонду (за середньооблікової чисельності 663 НПП за основним місцем роботи у 2024) складає 3122 грн, що демонструє спроможність ДБТУ співфінансувати забезпечення НПП. Серед ліцензованих програмних продуктів, які застосовуються в освітньому процесі, - Zoom, Google Meet, Moodle, що застосовуються під час проведення пар у синхронному і асинхронному форматах. Разом із цим, відсутні інші цифрові сервіси, які б могли сприяти зменшенню навантаження на персонал і автоматизацію е-документообігу в умовах онлайн навчання. На зустрічах з НПП вони повідомили, що пропонують здобувачам використовувати умовно безкоштовні програмні продукти: Roblox VR-платформа для здобувачів з 3D візуалізацією з вивчення іноземної мови; LibraryOffice, Linux, MySQL, GNUMERIC, серед яких немає ПЗ країни-агресорки.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

За результатами зустрічей експертна група підтверджує, що ДБТУ забезпечує належний доступ здобувачів вищої освіти та НПП до інфраструктурних і цифрових ресурсів, необхідних для реалізації ОП «Економіка». Під час візиту ЕГ ознайомилася з умовами функціонування навчального корпусу, гуртожитку, комп'ютерних класів, а також отримала інформацію про організацію доступу до мережі Інтернет, електронного навчального середовища Moodle (<http://moodle.btu.kharkiv.ua>) та внутрішніх освітніх ресурсів. На зустрічах 6 і 7 встановлено, що здобувачі мають вільний доступ до навчальних матеріалів, графіків занять, електронних курсів, а також можуть комунікувати з викладачами у дистанційному форматі (Telegram, Viber, e-mail). Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ отримала підтвердження щодо ефективного функціонування наукової бібліотеки (<https://library.btu.kharkov.ua>), яка забезпечує доступ до наукових періодичних видань, освітніх платформ, електронних підручників та інформаційно-пошукових систем. Здобувачі користуються спеціалізованими онлайн-сторінками <https://surl.li/bfpgwq>, <https://surl.li/lzhohl>, що дозволяє ефективно орієнтуватися в навчальному контенті та самостійно працювати з джерелами. На зустрічі 10 фахівчинєю Центру дистанційного навчання Наталією Долженко повідомлено, що ДБТУ постійно вдосконалює цифрову інфраструктуру, забезпечує стабільну роботу Moodle, консультує здобувачів і НПП з технічних питань, а за необхідності надає оперативну підтримку. Також у ДБТУ є репозитарій, що містить ел. освітні ресурси для здобувачів для виконання ними практичних і курсових робіт (<https://repo.btu.kharkov.ua/>). При цьому для доступу до кваліфікаційних робіт користувачам необхідно відправляти спеціальний запит, після розгляду якого приймається рішення стосовно можливості доступу до цих робіт. Під час спілкування зі здобувачами ЕГ пересвідчилася, що надане навч.-метод. забезпечення достатньо для опанування ОП, а платформи е-бібліотеки та Moodle відповідають запитам здобувачів.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

За результатами зустрічей експертна група підтверджує, що освітнє середовище ДБТУ спрямоване на задоволення потреб здобувачів вищої освіти та забезпечення їхнього фізичного і ментального добробуту. Нормативне регулювання безпечної організації освітнього процесу забезпечується, зокрема, Положенням про організацію освітнього процесу та Положенням про охорону праці і безпеку життєдіяльності (<https://ksu24.kspu.edu/s/wquO6>). На зустрічі 8 кураторами академічних груп та представниками студентського самоврядування було підтверджено, що в ДБТУ функціонує дієвий механізм комунікації, який дозволяє оперативно виявляти та вирішувати питання, пов'язані з комфортом, навчальним навантаженням, емоційним станом здобувачів, а також технічними чи організаційними труднощами. Значну увагу в ДБТУ приділено ментальному здоров'ю. На цій же зустрічі керівницею психологічної служби Іриною Данченко було зазначено, що студенти мають можливість звертатися за індивідуальними консультаціями, брати участь у профілактичних тренінгах, спрямованих на зниження рівня стресу, розвиток психологічної стійкості та навичок вирішення конфліктів, протидії булінгу. Інформація про діяльність служби розміщена на офіційному сайті університету (<https://ksu24.kspu.edu/s/hrkTq>). Водночас, на думку експертної групи, функціонування психологічної служби потребує посиленої інформаційної підтримки серед здобувачів, зокрема з огляду на дистанційний формат навчання, наслідки воєнного стану та загальне зростання запитів на емоційну підтримку. Під час опитувань здобувачі демонстрували недостатню обізнаність про конкретні інструменти звернення до служби. Під час огляду матеріально-технічної бази експерти також пересвідчилися, що укриття університету відповідає вимогам безпечного перебування під час повітряних тривог: приміщення обладнані належним чином і можуть використовуватися в освітньому процесі навіть в умовах надзвичайної ситуації. Під час зустрічі 8 були присутні куратори різних курсів, кожен куратор призначається на один курс денної і заочної форм навчання. Куратори проводять значну комунікаційну роботу, особливо з 1-м курсом щодо розкладу, фінансових питань, роботи з ВПО. Куратори виконують свої функції на безоплатній основі, їх робота враховується в рейтингуванні. Діяльність кураторів регулюється Положенням про куратора академічної групи (протокол від 26.03.2024 №10). За словами заст. декана і куратора Тетяни Бабан, куратори залучають здобувачів до студентських заходів та волонтерства. Керівниця Юридичної клініки «Довіра», к.ю.н., доцентка кафедри права та європейської інтеграції Олена Ковач повідомила, що юридична служба доступна для студентських консультацій, але здобувачі даної ОП не зверталися.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

За результатами зустрічей експертна група підтверджує, що в ДБТУ функціонує система освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів освіти, яка дозволяє ефективно реалізовувати цілі ОП. На зустрічі 8 куратори груп повідомили, що для комунікацій зі здобувачами створено Viber-групу «Куратори академічних груп ФЕВФ» та окремі студентські чати, що забезпечують щоденний зв'язок між студентами, кураторами та адміністрацією. Додатково організовано спілкування із батьками через окрему Viber-групу. На зустрічі 8 представники юридичної і психологічної служб підтвердили, що здобувачам доступні як юридичні консультації, так і психологічна підтримка, зокрема індивідуальні консультації, профілактичні заходи, інформаційні кампанії. Було зазначено, що студенти можуть звертатися до Центру євроінтеграції (<https://ksu24.kspu.edu/s/4YXxj>) для участі в міжнародних проєктах. Центр активно працює над просуванням векторів євроінтеграції серед здобувачів та співробітників ДБТУ. Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ було продемонстровано гуртожиток університету, який перебуває в належному технічному стані. Водночас, у зв'язку з безпековою ситуацією та онлайн форматом навчання, здобувачі наразі не проживають у ньому. На зустрічі 8 представники студентського

самоврядування поінформували, що у випадках виникнення складних сімейних обставин, зокрема пов'язаних із воєнним станом, здобувачі можуть звертатися за допомогою. Самоврядування бере участь у вирішенні таких ситуацій — зокрема, сприяє пошуку житла, організовує внутрішню комунікацію та координує гуманітарну підтримку. Підтверджено, що в ДБТУ існує усталена практика студентських ініціатив у сфері підтримки рівних можливостей, психологічного благополуччя та побутової безпеки.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

За результатами проведених зустрічей експертна група підтверджує, що в ДБТУ створено умови для реалізації права на освіту осіб з особливими освітніми потребами. На зустрічі 1 проректором з науково-педагогічної роботи, Максимом Серіком було повідомлено, що університет діє відповідно до Положення про організацію інклюзивного навчання, порядок супроводу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення з числа здобувачів освіти у ДБТУ (<https://surl.li/busphr>), а також реалізує «План заходів із забезпечення доступності будівель і приміщень для осіб з порушеннями опорно-рухового апарату, зору та слуху» (<https://ksu24.kspu.edu/s/uJALv>). З метою забезпечення безперешкодного доступу до будівлі, приміщень осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення облаштовано пандус із дзвінком, тактильною табличкою із шрифтом Брайля; широкі двері, коридори; навчальні приміщення. Психологічну підтримку здобувачів із особливими потребами здійснює Психологічна служба. Психолого-педагогічний і соціальний супровід здійснюються шляхом індивідуального планування освітнього процесу відповідно до можливостей та потреб конкретного здобувача. Було відзначено, що викладачі проходять інструктажі щодо коректної взаємодії зі студентами з ООП. Також проректор з науково-педагогічної роботи М.Серік повідомив ЕГ, що в межах поточної акредитації осіб з особливими потребами серед здобувачів на ОП «Економіка» немає, проте ДБТУ системно підтримує інклюзивну політику на рівні всіх факультетів. Куратор інклюзивної групи та керівник і члени групи психолого-педагогічного супроводу за наявності здійснюють та контролюють організацію і провадження інклюзивного навчання в ДБТУ. Під час огляду матеріально-технічної бази було встановлено, що на вході до головного корпусу облаштовано пандус з тактильними елементами та кнопкою виклику. Доступ до навчальних приміщень забезпечено широкими проходами, відповідною навігацією, наявні навчальні кабінети з облаштуванням для осіб з порушеннями зору. На зустрічі 8 керівницею психологічної служби д.пед.н., проф. кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін Іриною Данченко повідомлено, що у разі потреби студенти з ОП мають змогу отримати підтримку на кожному етапі навчання — від вступної кампанії до завершення ОП, включно з індивідуальним супроводом та консультаціями. Також діє практика залучення волонтерів із числа здобувачів для допомоги в адаптації. Педагогічна підтримка здійснюється шляхом індивідуального планування освітнього процесу відповідно до можливостей та потреб конкретного здобувача.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Політика ДБТУ щодо запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій реалізується через низку документів і практик, спрямованих на забезпечення прав учасників освітнього процесу, дотримання принципів рівності, недискримінації, протидії булінгу та корупції, а саме «Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами» (<https://surl.li/uqjyx1>), яке визначає порядок реагування на звернення учасників освітнього процесу, а також алгоритми розгляду конфліктних ситуацій, «Положення про політику та процедури врегулювання конфліктів між учасниками освітнього процесу» (<https://surl.li/ngljdr>). ДБТУ має нормативні акти щодо протидії корупції, зокрема публічна інформація щодо запобігання корупції (<https://ksu24.kspu.edu/s/Op6fH>). У ДБТУ реалізовано можливість анонімного подання звернень — через електронну та фізичну «скриньку довіри» (dovira.dbtu@gmail.com) на сторінці <https://ksu24.kspu.edu/s/wbOQg>, що сприяє збереженню конфіденційності та зменшує ризик повторного травмування учасників освітнього процесу. Психологічна служба університету виконує профілактичну, просвітницьку та консультаційну функції щодо запобігання насильству, булінгу, сексуальному домагання, зокрема проводить тренінги та тематичні зустрічі. План профілактичних заходів розміщено у відкритому доступі на сайті ДБТУ (<https://surl.li/ajsdem>). Університет також співпрацює з органами студентського самоврядування, які можуть бути залучені до розв'язання конфліктів, зокрема тих, що стосуються порушення прав і свобод здобувачів. За період реалізації ОП Економіка за повідомленням гаранта і представників здобувачів, зафіксованих випадків дискримінації, корупційних правопорушень чи конфліктів не було. На зустрічах 4, 6 та 6, 7 здобувачі освіти та НПП підтвердили, що в ДБТУ створено умови для вільного і безпечного навчання, де забезпечено етичну взаємодію між усіма учасниками освітнього процесу. На зустрічі 8 фахівчиня з питань запобігання та виявлення корупції Олена Юдіна повідомила, що у липні 2024 в ДБТУ був проведений аудит корупційних ризиків, у відповідності з яким не було виявлено суттєвих ризиків, звернення учасників освітнього процесу відсутні.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ЕГ встановила повну відповідність за підкритеріями 7.1, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, оскільки навчально-методичне, фінансове та матеріально-технічне забезпечення відповідає ліцензійним умовам, дозволяє досягати програмних результатів навчання, підтримує реалізацію освітнього процесу в онлайн-форматі (п.7.1); здобувачі та НПП мають гарантований доступ до цифрових та інформаційних ресурсів, включаючи платформу Moodle, електронну бібліотеку, відкриті освітні ресурси та довідкові системи, що є публічно доступними, проте кількість цифрових сервісів для здобувачів є обмеженим (п.7.2); освітнє середовище безпечне, психологічно підтримувальне, проте потребує посилення інформаційної роботи щодо доступу до послуг психологічної підтримки та форм звернення до відповідних структур (п.7.3); ДБТУ забезпечує багаторівневу освітню, організаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів, включно з каналами комунікації, сервісами правової допомоги, міжнародною діяльністю та студентським самоврядуванням (п.7.4); створено інфраструктурні та організаційні умови для реалізації права на освіту осіб з ОП, навіть за відсутності таких осіб на ОП під час акредитації (п.7.5); унормовано антикорупційну політику, процедури запобігання дискримінації та реагування на конфліктні ситуації, забезпечено доступність каналів звернення, включно з анонімними (п.7.6). При цьому кількість цифрових сервісів (наприклад, особистих електронних кабінетів) для учасників освітнього процесу є обмеженою. Таким чином ЕГ, в сукупності обґрунтовує за критерієм 7 рівень відповідності В. Позитивні практики за критерієм 7: 1. Інститут кураторства сприяє повній освітній підтримці здобувачів денної і заочної форм навчання від часу вступу до завершення навчання здобувачами.

Недоліки

1. Обмежена кількість цифрових сервісів для учасників освітнього процесу, що в умовах онлайн навчання не сприяє розвитку ефективного електронного документообігу.

Рекомендації

1. До завершення 2025-2026 н.р. керівництву ДБТУ розглянути питання про створення централізованого структурного підрозділу відповідального за цифровізацію освітнього та адміністративного процесів зменшення навантаження на персонал і автоматизацію електронного документообігу в умовах онлайн навчання.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

У ДБТУ функціонує структурована система внутрішнього забезпечення якості, яка передбачає нормативне врегулювання всіх ключових етапів життєвого циклу освітньої програми — від ініціювання розроблення до періодичного оновлення. Основними документами (протокол від 25.11.2021 №3), що регулюють ці процеси, є Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, Положення про проведення внутрішнього аудиту системи якості освіти, Положення про опитування щодо якості освітньої діяльності ДБТУ. В ДБТУ діють Рада із забезпечення якості освіти та Центр менеджменту якості освіти, діяльність яких регулюється відповідними положеннями (<https://biotechuniv.edu.ua/pro-universitet/publicna-informatsiya/normativna-baza/>). Ініціатором розроблення та оновлення ОП виступає кафедра. Порядок здійснення моніторингу та оновлення регламентується Положенням про освітні програми ДБТУ (протокол від 25.11.2021 №3). Відповідно до нього моніторинг і удосконалення організовує гарант і група удосконалення ОП. Критерії моніторингу формуються двома шляхами: на основі зворотного зв'язку від стейкхолдерів і шляхом прогнозування розвитку спеціальності та змін суспільних потреб. Актуальність ОП визначається відповідно до пункту 4.3 Положення про освітні програми ДБТУ (<https://biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2022/04/norm-b-nm-op-pol4.pdf>). Оновлення ОП має здійснюватися не рідше 1 разу на 3 роки. Водночас, як зазначив гарант ОП «Економіка» під час зустрічі з ЕГ, моніторинг, обговорення та опрацювання пропозицій щодо оновлення ОП здійснюються не рідше 1 разу на рік. ЕГ були надані протоколи розширених засідань кафедри за 2023 та 2024 роки щодо обговорення проєктів ОП та узагальнені результати громадських обговорень цих проєктів. Координацію моніторингу та перегляду ОП здійснює Центр менеджменту якості освіти відповідно до Положення про проведення внутрішнього аудиту системи забезпечення якості вищої освіти в ДБТУ. ЕГ надано протоколи засідань Ради із забезпечення якості освіти ДБТУ за 2023–2024 роки, що підтверджують дотримання процедур оновлення і моніторингу ОП. На офіційному сайті ДБТУ оприлюднені у вільному доступі ОП за 2023 і 2024 роки, а також проєкт ОП 2025 року. Від початку запровадження ОП «Економіка» зазнала низки структурних і змістових змін, обумовлених реорганізацією ДБТУ, посиленням цифрової складової підготовки, адаптацією до потреб ринку праці, рекомендаціями стейкхолдерів і впровадженням європейських практик. Зокрема, було оновлено зміст окремих дисциплін, запроваджено нові ОК з цифрової економіки, удосконалено процедури атестації та організації практичної підготовки. На зустрічах із фокус-групами

здобувачів та викладачів ЕГ підтверджено ефективність функціонування внутрішньої системи забезпечення якості у ДБТУ відповідно до норм і вимог чинної нормативної бази університету.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

У ДБТУ забезпечено системну участь здобувачів вищої освіти в процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП «Економіка». Залучення здобувачів здійснюється відповідно до пункту 2.2 Положення про гаранта освітньої програми і групу удосконалення освітньої програми (протокол від 25.11.2021 №3). Здобувачі вищої освіти брали участь у розширених засіданнях робочої групи ОП «Економіка», що відбулися 21.04.2023 і 12.11.2024. Факт участі підтверджується відповідними протоколами, наданими ЕГ на запит. Представники здобувачів також є членами Вченої ради факультету економічних відносин і фінансів. Крім того, здобувачі долучалися до громадських обговорень проєктів ОП «Економіка» у 2023 та 2024 роках, під час яких ініціювали пропозиції щодо збільшення обсягу годин із вивчення іноземної мови (пропозицію враховано у 2024) та розширення можливостей академічної мобільності (частково враховано у 2023). Це підтверджується таблицями результатів громадських обговорень, наданими ЕГ на запит. Окрім прямих форм участі, здобувачі залучаються через механізм анонімного онлайн-анкетування, яке проводиться відповідно до Положення про опитування щодо якості освітньої діяльності в ДБТУ (протокол від 25.11.2021 №3). Опитувальники формуються за участі гаранта ОП, представників студентського самоврядування та методичного відділу ДБТУ, щорічно переглядаються та вдосконалюються з урахуванням наданих рекомендацій. Це було підтверджено керівницею Центру менеджменту якості освіти та гарантом ОП під час зустрічі 13. Звіт із результатами опитування було надано ЕГ, а також оприлюднено у відкритому доступі на офіційному сайті ДБТУ. Під час зустрічі 6 здобувачі підтвердили свою участь в опитуваннях та обговореннях проєктів ОП. Водночас встановлено, що кількість опитаних осіб у деяких випадках є незначною, що може впливати на репрезентативність отриманих результатів. Здобувачі вищої освіти не залучені безпосередньо до складу робочих груп розроблення освітньої програми, однак їхні пропозиції системно враховуються при вдосконаленні змісту ОП. Таким чином, участь здобувачів у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП «Економіка» у ДБТУ є системною і реальною, що відповідає принципам студентоцентрованого підходу та сприяє постійному удосконаленню програми.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

У ДБТУ роботодавці систематично залучаються до процедур перегляду та вдосконалення освітньої програми «Економіка». Вони беруть участь у рецензуванні освітньої програми, поданні пропозицій щодо її покращення, а також у засіданнях робочої групи з удосконалення ОП та розширених засіданнях кафедри. Механізм постійної взаємодії реалізується також через анкетування роботодавців щодо якості освітньої програми, результати якого враховуються при аналізі її актуальності та оновленні (<https://biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2025/02/opytuv-robot-yakist-OP-vsi-rivni-25.pdf>). У межах освітнього процесу здобувачі мають можливість безпосередньо спілкуватися з роботодавцями під час проходження практик, індивідуальних консультацій та участі в заходах, організованих кафедрою глобальної економіки. Представники бізнесу також залучаються до моніторингу освітнього процесу через взаємодію з науково-педагогічними працівниками та здобувачами, зокрема під час конференцій, організованих кафедрою (<https://biotechuniv.edu.ua/fakulteti-institut/fakultet-ekonomichnih-vidnosin-ta-finansiv/kafedra-globalnoyi-ekonomiki/naukova-diyalnist/>). Роботодавці брали участь у розширених засіданнях робочої групи ОП «Економіка» у 2023 та 2024 роках, що підтверджується наданими експертній групі протоколами. Під час зустрічі 9 ЕГ отримала підтвердження системної участі роботодавців у перегляді ОП. За результатами громадських обговорень проєктів ОП, наданих ЕГ у вигляді таблиць пропозицій, встановлено, що враховано такі рекомендації роботодавців: висвітлення галузевої приналежності до аграрної сфери, збільшення обсягів практичної підготовки здобувачів на підприємствах, залучення практиків для демонстрації реальних кейсів. Ці пропозиції були інтегровані в оновлену освітню програму. У процесі останнього вдосконалення ОП були враховані пропозиції таких роботодавців, як ПП «Агро-Глянь», ТОВ А&М AGROINVEST LTD, ТОВ «Агроінвест Холдинг Старовірівка», ДП «ДГ «Елітне» ІР НААН України. Під час зустрічі з представниками роботодавців ці факти були підтверджені. Пропозиції стосувалися внесення змін до формулювання мети та фокусу освітньої програми, а також перегляді змісту обов'язкових і вибіркових освітніх компонентів. Експертна група підтверджує, що участь роботодавців у процесах перегляду та вдосконалення освітньої програми є постійною, системною та результативною, що позитивно впливає на підвищення її якості та відповідність актуальним вимогам ринку праці.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

У ДБТУ наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми «Економіка». Збір відповідної інформації здійснюється через різні комунікаційні канали зусиллями деканатів, заступників деканів з профорієнтаційної роботи, викладачів профільних кафедр і кураторів академічних

груп. Кафедра глобальної економіки також збирає інформацію про працевлаштування випускників та сприяє їх подальшій професійній інтеграції під час проведення науково-практичних конференцій (<https://biotechuniv.edu.ua/fakulteti-instituti/fakultet-ekonomichnih-vidnosin-ta-finansiv/kafedra-globalnoyi-ekonomiki/naukova-diyalnist/>). Окрім безпосереднього збору інформації, Центром менеджменту якості освіти проводиться анкетування щодо якості освітньої програми, яке частково охоплює питання працевлаштування випускників. За результатами громадських обговорень ОП здобувачі ініціювали розширення блоку вибіркових дисциплін шляхом включення курсів, орієнтованих на основи програмування та використання штучного інтелекту. Під час спілкування експертної групи з гарантом освітньої програми, представниками деканату (відповідальна особа за працевлаштування на факультеті економічних відносин та фінансів – к.е.н., доц. Т.Бабан) та керівниками структурних підрозділів ДБТУ (зустріч 11) окреслено перспективи систематизації обліку випускників для подальшого покращення моніторингу їх кар'єрних шляхів. Разом із тим встановлено, що на сьогодні нормативні Положення про залучення випускників до внутрішніх процесів оцінювання якості освітньої програми відсутні.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

У ДБТУ функціонує система внутрішнього забезпечення якості освіти, яка забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми «Економіка» та освітньої діяльності загалом. Моніторинг здійснюється на регулярній основі та охоплює всі ключові компоненти освітнього процесу: зміст освітньої програми, досягнення програмних результатів навчання, ефективність методів викладання й оцінювання, якість викладацького складу, стан матеріально-технічної бази та відповідність освітнього середовища потребам здобувачів вищої освіти. У процесі моніторингу активно використовується зворотний зв'язок від усіх зацікавлених сторін — здобувачів вищої освіти, роботодавців, випускників і науково-педагогічних працівників. Щорічно проводяться опитування, зміст яких оновлюється з урахуванням результатів попереднього аналізу. Зібрані дані підлягають фаховому аналізу на рівні гаранта освітньої програми, кафедри та факультету, а результати розглядаються на засіданнях відповідних структур. За результатами громадського обговорення проекту ОП у 2024 році було здійснено низку коригувальних дій. Зокрема, оновлено перелік рекомендованих тем кваліфікаційних робіт з урахуванням сучасних викликів (воєнного стану, необхідності повоєнного відновлення). До каталогу вибіркових дисциплін додано нові освітні компоненти: «Цифрова економіка», «Глобальна криптекономіка» та «Підготовка до міжнародних іспитів з англійської мови (KET, PET, FCE, IELTS)». Уточнено формулювання компетентності СК15 і програмного результату навчання ПРН25 щодо здатності оцінювати стійкість економіки, а також оновлено зміст відповідних робочих програм. Також оновлено ПРН26 — з акцентом на сталий розвиток аграрної сфери. Усі зміни затверджені протоколом кафедри №7 від 23.04.2024 за результатами громадських обговорень проекту ОП (таблиця результатів надана ЕГ). На зустрічі 13 керівниця Центру менеджменту якості освіти Аліна Дидикіна повідомила, що зворотний зв'язок на інституційному рівні формується через анонімне анкетування здобувачів щодо якості ОП, викладання та організації освітнього процесу, зокрема в умовах дистанційного навчання. Роботодавці та випускники анкетуються без анонімності. Водночас, ЕГ звернула увагу, що анкети не диференціюють рівні освіти, що може впливати на точність результатів; у зв'язку з цим ЦМЯО та гарант ОП повідомили ЕГ, що планують оновлення структури анкет з 2025 року. Деканати і профільний проректор отримують доступ до відповідних результатів опитувань. На рівні кафедр також реалізуються опитування, що слугують основою для прийняття рішень щодо оновлення змісту освітніх компонентів. У ДБТУ впроваджено внутрішню систему аудиту якості освіти, що регламентується відповідним положенням (<https://biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2022/04/norm-b-acad-pol5.pdf>) і визначає принципи організації, порядок проведення, аналіз результатів та реалізацію коригувальних і запобіжних дій. Це забезпечує реалістичне та послідовне реагування на виявлені недоліки освітньої програми.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Аналіз результатів зовнішнього оцінювання у ДБТУ здійснюється як на інституційному рівні, так і на рівні галузі знань та конкретних освітніх програм із залученням гаранта, кафедри, деканату та груп удосконалення освітніх програм. У межах освітньої програми «Економіка», яка проходить акредитаційну експертизу вперше, були враховані зауваження, висловлені експертними групами під час акредитації інших освітньо-професійних програм університету. За результатами аналізу протоколів засідань Ради із забезпечення якості освіти ДБТУ від 07.11.2024 р. та 06.06.2024 р. (надано на запит ЕГ) встановлено, що результати попередніх акредитаційних процедур та зовнішніх оцінювань були системно враховані при оновленні освітньої програми «Економіка». Після отримання зауважень та рекомендацій від експертної групи у попередніх періодах ДБТУ провів ґлибокий перегляд змісту ОП. Зокрема, враховано рекомендації щодо посилення практичної складової підготовки здобувачів: у структурі ОП збільшено кількість годин на навчальні і виробничі практики, а також конкретизовано завдання практик відповідно до запитів ринку праці. Було здійснено оновлення переліку ВК, включно з актуальними курсами з цифрової економіки, сталого розвитку та інновацій в аграрній сфері, що відповідає рекомендаціям щодо посилення інноваційної та міждисциплінарної складових програми. У відповідь на рекомендації щодо розвитку англомовної підготовки здобувачів в ОП було збільшено обсяг годин з англійської мови та додано курс з підготовки до міжнародних мовних іспитів. Окрему увагу приділено рекомендаціям щодо актуалізації тем кваліфікаційних робіт відповідно до сучасних викликів, таких як цифровізація, сталий розвиток та повоєнне відновлення економіки. Під час оновлення ОП

враховано також зовнішні експертні висновки щодо необхідності глибшого врахування галузевих і регіональних контекстів, зокрема агропродовольчої специфіки для потреб регіону Харківщини.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

У ДБТУ формується цілісна культура якості освіти, яка інтегрована у стратегічний менеджмент закладу та підтримується на всіх рівнях організації освітнього процесу. Система забезпечення якості має чітку структуру розподілу повноважень між гарантом ОП, кафедрою, методичною радою факультету, Центром менеджменту якості освіти та керівництвом ДБТУ. Викладачі, здобувачі та роботодавці системно залучаються до моніторингу якості ОП, аналізу результатів опитувань та оновлення освітніх програм. ДБТУ сформував розвинену нормативну базу, що сприяє формуванню культури якості (<https://biotechuniv.edu.ua/pro-universitet/publiczna-informatsiya/normativna-baza/>). Разом із тим, запровадження зовнішніх механізмів оцінювання якості дозволить суттєво підвищити рівень якості ОП та освітнього середовища загалом. Існуюча практика регулярного проведення самооцінювання (план заходів надано на запит експертної групи) та активне врахування зворотного зв'язку від стейкхолдерів свідчать про дієздатність академічної спільноти, орієнтованої на постійне вдосконалення якості освіти в університеті. На зустрічі 13 було проведено обговорення питань формування культури якості освіти в ДБТУ. За результатами дискусії сформульовано низку пропозицій щодо вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості. Центру менеджменту якості освіти рекомендовано розглянути можливість проведення опитувань, пов'язаних з ефективністю практичного навчання студентів, а також вивчити можливість організації анонімних опитувань науково-педагогічних працівників для підвищення якості навчального процесу. Завідувачі кафедр здійснюють аналіз та реагують на низькі показники результативності у навчальних компонентах шляхом обговорення з викладачами та кураторами, при цьому відповідні аналітичні звіти були надані на запит і в яких зберігається позитивна динаміка якості знань від молодших до старших курсів та визначені здобувачі з відмінними навчальними досягненнями на кожному курсі. Адміністрація ДБТУ розглядає можливість відновлення сертифікації за міжнародною системою менеджменту якості після повернення офлайн-освітнього процесу. Комісія з питань академічної доброчесності організовує профілактичні заходи і заняття з академічної доброчесності для студентів молодших курсів, але не залучається до ознайомлення і експертизи результатів перевірки кваліфікаційних робіт на текстові збіги. Гаранти ОП забезпечують оприлюднення результатів опитувань здобувачів, випускників і роботодавців на сторінках кафедр для підвищення прозорості та залучення стейкхолдерів до процесу вдосконалення освітніх програм.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Експертна група встановила повну відповідність освітньої програми «Економіка» бакалаврського рівня за підкритеріями 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.6, 8.7. У ДБТУ впроваджена функціональна система внутрішнього забезпечення якості, яка забезпечує ефективну імплементацію, моніторинг та періодичний перегляд освітньої програми (п.8.1). До процесу перегляду ОП залучаються здобувачі вищої освіти, органи студентського самоврядування та роботодавці через опитування, робочі групи та рецензування (п.8.2, п.8.3). Збір і аналіз інформації на рівні кафедр і деканату про кар'єрні траєкторії випускників сприяє оновленню змісту ОП відповідно до потреб ринку праці (п.8.4). Існує система моніторингу для реагування на результати оцінювання якості освітньої діяльності (п.8.5). У процесі вдосконалення ОП враховуються висновки зовнішніх експертиз і рекомендації, отримані за результатами попередніх процедур оцінювання інших програм (п.8.6). В ДБТУ формується культура якості, що базується на активній участі академічної спільноти у процесах забезпечення якості освіти (п.8.7). При цьому система моніторингу якості освітньої діяльності децентралізована на рівень кафедр за напрямом академічної доброчесності, що не завжди дозволяє вчасно відреагувати на зміни в якості освітньої діяльності (п.8.5), що в сукупності обґрунтовує за критерієм 8 рівень відповідності В. Позитивні практики за критерієм 8: 1. В ДБТУ здійснюється багатоаспектний моніторинг освітньої програми, який охоплює зміст ОП, результати навчання, якість викладання, ресурсне забезпечення та задоволеність здобувачів, із чітким розподілом відповідальності, гнучкість в умовах воєнного стану.

Недоліки

1. Прийняття на рівні ДБТУ значень показника схожості при перевірці кваліфікаційних робіт в розмірі 30% (показника оригінальність 70%) як допустимого зумовлює зниження вимог до експертної перевірки текстових збігів і призводить до зниження вимог до академічної доброчесності при перевірці кваліфікаційних робіт.

Рекомендації

1. До початку 2025-2026 н.р. ЕГ рекомендує керівництву ДБТУ внести зміни до Положення про організацію і порядок перевірки наявності текстових запозичень в академічних текстах працівників та здобувачів освіти з

подальшою експертною перевіркою усіх текстових збігів загальноуніверситетськими і факультетськими комісіями з академічної доброчесності, незалежно від рівнів оригінальності робіт з відображенням результатів перевірки у наукових відгуках і рецензіях кваліфікаційних робіт, щоб продемонструвати прозорість процедур дотримання вимог з академічної доброчесності.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ДБТУ визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, вони задекларовані у нормативних документах, таких як: Статут державного біотехнологічного університету (<https://surl.li/vfbrlw>); Колективний Договір (<https://surl.li/slvxsf>); Стратегія розвитку ДБТУ на 2022 – 2027 рр (<https://surl.li/cc/tuycrl>); Положення Про Організацію Освітнього Процесу ДБТУ (<https://surl.li/cc/ojsnho>); ТИМЧАСОВЕ ПОЛОЖЕННЯ про організацію освітнього процесу з використанням дистанційних технологій в умовах карантину (<https://surl.li/lklwgl>); Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій між учасниками освітнього процесу (<https://surl.li/mkdnoi>); Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин (<https://surl.li/pjnnrn>);). Усі ці документи розміщені на сайті ЗВО (<https://biotechuniv.edu.ua/>) та є доступні для всіх учасників освітнього процесу. Під час зустрічі 6 зі здобувачами ЕГ отримала підтвердження, що усі учасники освітнього ознайомлені з документами, які регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу, та послідовно дотримуються їх під час реалізації освітньої програми. На зустрічі 6 Дмитро Волошко (1 к.) повідомив, що на сайті кафедри розміщена інформація про неформальну освіту, відома процедура подачі заяви і перерахування балів. Анастасія Дорофєєва (3 к.) зазначила, що всю необхідну інформацію отримує на сайті ДБТУ. Максим Філоненко (2 к., заочна форма) зазначив, що на сайті є сторінка ДБТУ про академічну мобільність, на основі якої він розглядає участь для мобільності до Німеччини.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Проєкти ОП у ДБТУ оприлюднюються у відкритому доступі на офіційному сайті ДБТУ у розділі «Освітня діяльність» (<https://surl.li/lfrslb>), у вкладці «Освітні програми» (<https://surl.li/elfthl>), що дає змогу зацікавленим сторонам брати участь у їхньому обговоренні. Пропозиції та зауваження можна надсилати на офіційну електронну адресу кафедри ekonomic2016@gmail.com, яка вказана на головній сторінці кафедри (<https://surl.li/txyphn>), а також у розділі ОП «Економіка», РВО «бакалавр» (<https://surl.li/pgxvzy>) у вкладці «Як подати свої пропозиції з удосконалення ОП?». Крім того, кафедра передбачає можливість анонімного подання пропозицій через Google-форму, яка також доступна у вкладці «Як подати свої пропозиції з удосконалення ОП?» (<https://surl.li/cc/scqewr>). На Зустрічі 2 гарант ОП підтвердив, що проєкт ОП публікується щонайменше за місяць до затвердження. За результатами зустрічей із фокус-групами, зокрема, здобувачами освіти, роботодавцями та випускниками, ЕГ підтвердила, що зацікавлені сторони обізнані про можливість надання відгуків і активно користуються цією можливістю. Зокрема, випускник Олександр Корінько на зустрічі 9 повідомив ЕГ щодо внесення своїх пропозицій щодо збільшення англomовних дисциплін для даної ОП.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

На сторінці кафедри глобальної економіки ДБТУ забезпечено відкритий доступ до всієї необхідної інформації про освітню програму «Економіка» (<https://surl.li/cc/xsddxk>). Зокрема, для зацікавлених осіб доступні: Загальна інформація про ОП, включаючи цілі, завдання програми, очікувані результати навчання та особливості реалізації — у вкладці «Освітньо-професійна програма»; Навчальний план з деталізацією кількості кредитів ECTS за освітніми компонентами – у вкладці «Навчальні плани»; з силабусами освітніх компонент ОПП зацікавлені сторони можуть ознайомитись у вкладці «Перелік освітніх компонент ОПП 2024», натиснувши на назву відповідної навчальної дисципліни; Вибіркові дисципліни розміщені у вкладці «Каталоги вибіркових дисциплін». Однак окремий розділ

«Здобувачам» на кафедральному сайті наразі не містить усієї необхідної інформації, що стосується можливостей формування індивідуальної освітньої траєкторії, а лише частково дублює загальну інформацію з офіційного сайту ДБТУ: зокрема, інформація про вибіркові освітні компоненти представлена лише у вкладках освітньої програми без окремого узагальнення або інструкцій щодо процедур вибору дисциплін, умов формування індивідуальної освітньої траєкторії, можливостей стажування чи академічної мобільності, що може ускладнювати студентам швидке орієнтування у власних освітніх можливостях. Також ЕГ не виявила сервісів на сайті ДБТУ для осіб із обмеженими можливостями. Комплекс навчально-методичного забезпечення також розміщено у системі дистанційного навчання Moodle ДБТУ, доступ до якого здобувачі мають через особисті акаунти. На зустрічі 10 та Резервній зустрічі 2 ЕГ також було продемонстровано, що усі навчальні матеріали, які використовуються у освітньому процесі за ОП, розміщено в системі онлайн-навчання Moodle.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ЕГ вважає, що наявна повна відповідність за: підкритерієм 9.1, оскільки в ДБТУ визначено чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, і які є доступними для всіх учасників та яких послідовно дотримуються під час реалізації ОП; підкритерієм 9.2, оскільки ДБТУ завчасно оприлюднює на своєму вебсайті проекти ОП із метою отримання зауважень і пропозицій від заінтересованих сторін. За підкритерієм 9.3 встановлено часткову відповідність, оскільки хоча і забезпечено відкритий доступ до інформації про ОП відповідно до законодавства та своєчасне оприлюднення інформації, однак розділ "Здобувачам" кафедри наразі потребує оновлення та розширення змісту для більш повного інформування здобувачів освіти, що в сукупності обґрунтовує рівень відповідності В. Позитивні практики за критерієм 9: 1. Наявність різних каналів комунікацій стейкхолдерів щодо оновлення ОП – через електронну адресу, гугл форму, участь у засіданнях кафедри, що сприяє отриманню різних пропозицій, які спрямовані на покращення і вдосконалення освітньої програми.

Недоліки

1. Відсутність сервісів на сайті ДБТУ для осіб із обмеженими можливостями.

Рекомендації

1. До завершення 2025-2026 н.р. відповідальному підрозділу за підтримку офіційного сайту ДБТУ інтегрувати необхідні сервіси користування сайтом для осіб з обмеженими можливостями, щоб до освітнього контенту мали можливість долучатися здобувачі з різними видами обмежень.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

не застосовується

Недоліки

не застосовується

Рекомендації

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	E
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	Додаток до звіту ЕГ Перелік суттєвих недоліків ID 52464 ОП Економіка.pdf	gmMLzgjtOZKhZr3z3kyVWZ6jAsHQ1mMJj6217E TRk=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Кобець Віталій Миколайович

Члени експертної групи

Шушпанов Дмитро Георгійович

Колещук Орест Ярославович

Лойко Єлизавета Миколаївна